

## HIZKUNTZA- ETA LITERATURA KOMUNIKAZIOARAKO KOMPETENTZIA

### ATZERRIKO LEHEN HIZKUNTZA | 188

#### ETAPAKO HELBURUAK

Honako hauek dira etapako helburuak Atzerriko Lehen Hizkuntzarako:

1. Eskola-eremuko komunikazio-egoeretan norberaren gaitasun-mailarekin eta interesekin estu lotuta sortutako ahozko, idatzizko eta ikus-entzunezko diskurtsoak ulertzea eta interpretatzea, zenbait motatako komunikazio-egoerei aurre egiteko.
2. Bai ahoz eta bai idatziz modu gutxi-asko autonomoan espresatzea eta interaktuatzea, eta horretan, errespetua eta kooperazioa hartzea oinarri, zenbait komunikazio-premiari modu eraginkor, koherente eta egokian erantzuteko.
3. Atzerriko hizkuntzaren sistema linguistikoaz gogoeta egitea, eta modu gutxi-asko autonomoan haren erabilera-arauak aplikatzea testuak sortzeko eta ulertzeko, eta hizkuntza txukun erabiltzeko, hizkuntzen artean transferigarriak diren ezaguerak erabiliz.
4. Ahozko, idatzizko eta ikus-entzunezko literatura-testu soilez gozatzea (ahozko literatura-tradizioarekin lotutakoez, batik bat), eta, hala, mundu zabaleko kultura-aniztasunaz jabetzea eta giza kondizioaz zertan den ulertzea, norberaren hizkuntza-ondarea aberastea eta sentsibilitate estetikoa lantzea.
5. Oinarrizko ezaguera soziolinguistikoetan oinarrituta, hizkuntza- eta kultura-aniztasuna ezagutzea eta interpretatzea, eta horretan, den-denon kultura-ondarea aberasten duen aldetik, hizkuntza-aniztasunaren aldeko jarrerak lantzea, hizkuntzak jatorri, hizkuntza eta kultura desberdinetako pertsonen arteko komunikazio- eta ulermen-bidetzat hartzea, eta ezein motatako balio-judizio eta aurreiritzi sustatzen duten estereotipo linguistikoak baztertzea.
6. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak gero eta autonomia handiagoz eta modu kritikoan erabiltzea, atzerriko hizkuntzan informazioa lortzeko, komunikatzeko eta kooperatzeko.
7. Norberaren ikaskuntza-prozesuez gogoeta egitea, norberarenaz bestelako hizkuntzak ikasteen landutako komunikazio-ezaguerak eta-estrategiak transferitzeko eta autorregulazioa sustatzeko.

#### MULTZOEN EZAUGARRIAK

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako 1., 2., 3. eta 4. maileri dagozkien adierazpenezko, prozedurazko eta jarrerazko edukiak honako eduki multzo hauetan multzokatzen dira:

1. eduki multzoa. Arlo guztietan komunak diren oinarrizko zehar-kompetentziekin lotutako edukiak.
2. eduki multzoa. Ahozko komunikazioa: hitz egitea, entzutea eta elkarrekin solasean jardutea.
3. eduki multzoa. Idatzizko komunikazioa: irakurtzea eta idaztea.
4. eduki multzoa. Literatura-hezkuntza.
5. eduki multzoa. Hizkuntzari eta haren erabilerei buruzko gogoeta.
6. eduki multzoa. Hizkuntzaren alderdi soziala.

Etapako ikasgai guztietan komuna den 1. eduki multzoak oinarrizko zehar-kompetentziak garatzeko beharrezkoak diren eduki guztiak jasotzen ditu. Arlo eta ikasturte guzti-guztietan landu eta ebaluatu behar dira edukiok.

Gizarte-bizitzako esparru adierazgarri guztietan hitz egiteko, idazteko, entzuteko eta irakurtzeko trebetasunak eta estrategiak lantzea, horixe da curriculumaren muin eta ardatza. Trebetasun horiekin lotuta ikasi beharrezkoak hiru eduki multzotan biltzen dira: 2. eduki multzoan («Ahozko komunikazioa: hitz egitea, entzutea eta elkarrekin solasean jardutea»), 3. eduki multzoan («Idatzizko komunikazioa, irakurtzea eta idaztea») eta 4. eduki multzoan («Literatura-hezkuntza»). Ikaskuntza horiekin estu lotuta, bai 5. eduki multzoan («Hizkuntzari eta haren erabilerei buruzko gogoeta») eta bai 6. eduki multzoan («Hizkuntzaren alderdi soziala»), bi-bietan multzokatzen dira hizkuntza-sistemarekin, hizkuntzaren erabilera-arauekin eta hizkuntzen eta hiztunen arteko erlazioekin lotutako edukiak.

Eduki multzook modu analitikoan aztertzen dituzte hizkuntza- eta literatura-hezkuntzaren osagaiak, eta ziklo bakoitzean irits daitezkeen lorpen-mailak ere adierazten dituzte, baina ez dute ezertxo ere esaten ikasgelan egitekoak diren ikaskuntza-jardueren ordenaz nahiz antolaeraz. Hori dela eta, programazioak egitean eta jardueren sekuentzia ikasgelara eramatean, beharrezkoa izango da bloke guztietako edukiak elkarrekin ondo uztartzea. Gogoratu beharra dago prozedurazko edukiak hartzen dituztela oinarri ikasgai hauetan egitekoak diren lanek, eta eduki horien zerbitzura daudela adierazpenezko edukiak.

Ahozko komunikazioarekin lotutako hizkuntza-trebetasunak ahaztuak izan ditu erabat gure eskola-sistemak. Eta, hala eta guztiz ere, behar-beharrezkoa da hizkuntza-trebetasunon garrantzia

behar bestetan azpimarratzea, horiek emango baitiete aukera ikasleei beren komunikaziorako kompetentzia guztiz garatzeko, ikasgelan ikaskideen arteko komunikazioa errazteko eta esaten dituztenen esanahia behar bezala negoziatzeko. Esan gabe doa, noski, hori guztia funts-funtsezkoa dela gure neska-mutilek, arlo guztietan landuko dituzten ezagueren bitartez, beren trebetasun kognitibo-linguistikoak ganoraz landu ditzaten.

Era berean, garbi esan behar dugu hitz egitea eta entzutea, bai eta irakurtzea eta idaztea ere, elkarrekin estu lotuta daudela, eta, beraz, komeni dela ikaskuntza-jardueren sekuentzian hizkuntza-erabileraren bi alderdiak, ulerkuntza eta ekoizpena, integratzea.

Literatura-hezkuntzarekin lotutako edukiak 4. eduki multzoan jaso dira. Oraingoan ere, aurreko etapan ardatz hartutako orientabideei eutsi diegu, ikasleek beren irakurzaletasun-ohiturak berma ditzaten, idatzizko testuak ondo ulertzeko beren gaitasuna eta beren espresio-maila landu ditzaten, beren komunikaziorako kompetentzian aurrera egin dezaten, eta, gainera, testuak irakurtzean eta birsortzean beren esperientziak aberasten jarrai dezaten. Hori guztia lortzeko, gure ikasleek estu uztartuko dituzte bigarren hizkuntzaren ikaskuntza, beren kultura-ezaguerak eta literatura-testuak eragingo dien gozamina.

Hizkuntza-sistemaren osagai diren elementuei eta hizkuntza-arauei buruzko gogoetarekin lotutako edukiak uztartzea eta integratzea hartzen du helburu 5. eduki multzoak («Hizkuntzari eta haren erabilerei buruzko gogoeta»). Trebetasun linguistiko-komunikatiboak barneratzeak eta lantzeak hizkuntzen alderdi kontestual, diskurtsibo eta gramatikalez gogoeta egin beharra dakar, eta hain zuzen horrexegatik landuko dugu hemen 5. eduki multzo hori.

6. eduki multzoan («Hizkuntzaren alderdi soziala») eduki ugari lantzen dira: hizkuntza-aniztasuna eta hizkuntzen arteko erlazioak, besteak beste. Eleaniztasuna ezaugarri duen gaur egungo gizarte konplexu honetan, euskal gizartearen elebitasun gorabeheratsu batetik testuinguru eleaniztun batera igarotzeko urratsak egiten ari da. Egoera soziolinguistikoari buruz gogoeta egitera garamatza ezinbestez eleaniztasun-testuinguru horrek. Helburua argia da, oso: ikasleek hizkuntza-aniztasunaren aldeko jarrerak barnera ditzaten, ikasgai hartuko duten atzerriko hizkuntza balioets dezaten eta, oro

har, hizkuntzak komunikazio-bide, kultura desberdinetako pertsonen arteko zubi eta ezein motatako edukiak ikasteko baliabide direla aitor dezaten saiatzea.

Ikasleen komunikaziorako kompetentzia lantzea, horixe da hizkuntzen irakaskuntzaren eta ikaskuntzaren helburu nagusia, eta hori dela eta, hain zuzen, ezinbestekoa da hizkuntza-erabilerekin lotutako trebetasunak hobetzearen mende jartzea 5. eta 6. eduki multzoetako edukiarekin lotutako jardueren programazioa.

Etapako lau ikasturteetan zehar ikasi beharrekoen mailaketa egiteko, irizpide hauek hartuko ditugu oinarri: batetik, praktika diskurtsiboen eta ikasleen esperientzia linguistiko eta kulturalaren arteko hurbiltasuna; bestetik, testuen barne-antolakeraren konplexutasun-maila; eta, azkenik, testuak ulertzeko eta ekoizteko abiaburu izan litezkeen helburu askotarikoak.

## DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZAKO 1. MAILAKO EDUKIAK

### 1. MULTZOA. Eduki komunak

#### **Arlo eta ikasgai guztien oinarrizko zehar-kompetentzia komunekin lotutako edukiak.**

Multzo honetako prozedura eta jarreraren xede dira:

- Informazioa identifikatzea, lortzea, gordetzea eta berreskuratzea.
- Informazio-iturrien eta informazioaren beraren egokitasuna ebaluatzea.
- Informazioa ulertzea (alderatzea, sailkatzea, sekuentziatzea, aztertzea eta laburtzea), buruz ikastea eta adieraztea (deskribatzea, definitzea, laburtzea, azalpenak ematea, etab...).
- Informazioa balioestea eta adieraztea (argudioak azaltzea, arrazoiak ematea, etab.).
- Ideiak sortu, hautatu eta adieraztea.
- Ideiak, zereginak eta proiektuak planifikatzea, eta haien bideragarritasuna aztertzea.
- Egindako plangintza betetzea eta, beharrezkoa baldin bada, hura doitzea.
- Plangintzaren eta egindako lanen ebaluazioa egitea eta hobekuntza-proposamenak lantzea.
- Lortutako emaitzaren berri ematea.
- Harremanak eta komunikazioa lantzea (enpatia eta asertibitatea).
- Taldean ikasteko lanetan laguntzea eta elkarlanean aritzea.
- Giza eskubideak eta gizarteko konbentzioak errespetatzea.
- Gatazkak kudeatzea.
- Norberaren gorputza erregulatzea.
- Norberaren emozioak erregulatzea.
- Norberaren alderdi kognitiboa erregulatzea.
- Norberaren komunikazioa erregulatzea (hitzekoa, hitzik gabekoa eta digitala).
- Norberaren jokabide moralak erregulatzea.
- Norberaren motibazioa eta gogo-indarra erregulatzea.

### 2. MULTZOA. Ahozko komunikazioa: hitz egitea, entzutea eta elkarrekin solasean jardutea

- Hainbat euskarritan dauden ahozko testuak ulertzea, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak: kontakizunak, albisteak, dokumentalak, erreportajeak, elkarrizketak, argibideak, definizioak, deskribapenak, aurkezpenak...
- Ahozko testuak ulertzeko eta sortzeko estrategia nagusiak erabiltzea, lagunduta.
- Esperientzia eta interes pertsonalei buruzko eta ikaskuntzari buruzko komunikazio-egoera errealean edo simulatuetan parte hartzea, lagunduta.
- Hainbat euskarritan dauden ahozko testu laburrak eta soilak sortzea, ezarritako irizpideei jarraituz, gai akademiko nahiz interes pertsonalei buruzkoak, denetariko helburuekin, egitura logikoarekin eta ahoskera egokiz: kontakizunak, albisteak, elkarrizketak, argibideak, aurkezpenak, definizioak, deskribapenak...
- Prozesu gidatu baten bidez, ahozko testuak sortzea: planifikatu eta informazioa bilatu, testua idatzi eta berrikustea.

- Ahozko harremanen arauak erabiltzea eta sendotzea: kortesia-arauak, hizketako txandak, gaiari eustea, gorputzaren jarrera eta keinu egokiak, erantzuna solaskidearen hitzen ildotik joatea...
- Ikasgelako oinarrizko komunikazio-funtzio ohikoenak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz:
  - Agurrak eta aurkezpenak, barkamen-eskaerak, esker-emateak, gonbidapenak.
  - Gaitasuna, zaletasuna, iritzia, adostasuna edo desadostasuna, sentipena, asmoa, betebeharra adieraztea.
  - Laguntza, informazioa, oharra, argibideak, iritzia eta baimena eskatzea eta ematea.
- Landutako ahozko generoen ezaugarriak: solaskideak, helburua, egitura, hizkuntza-elementu bereziak...
- Modu aktiboan, errespetuz eta lankidetzan parte hartzea komunikazio-trukeetan, batez ere elkarrekin ikasteko egoeretan.
- Atzerriko hizkuntzan hitz egiteko eta komunikatzeko interesa.
- Egoki ahoskatzeko interesa, horretarako erritmoa eta intonazioa zainduz.
- Jendaurrean hitz egiteko konfiantza eta joera.

### **3. MULTZOA. Idatzizko komunikazioa: irakurtzea eta idaztea**

- Idatzizko testu soilak, laburrak, ongi egituratuak eta lexiko arruntekoak ulertzea, gai ezagunei buruzkoak, benetakoak edo moldatuak, hainbat euskarritan, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak.
- Beste hizkuntzetan garatutako hizkuntza-ezaguerak aktibatzea, atzerriko hizkuntzan idatzitako testuak hobeto ulertu eta sortzeko.
- Idatzizko testuak ulertzeko eta sortzeko estrategiak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz.
- Idatzizko testuak ulertzeko estrategiak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz: aurreratzea, egiaztatzea, ondorioztatzea, zalantza argitzea, norberaren ulermen-arazoak identifikatzea.
- Idatzizko testu soilak, laburrak eta egitura argikoak sortzea, ezarritako irizpideei jarraituz, hainbat euskarritan, gai ezagunei buruzkoak, benetakoak edo moldatuak, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak: posta-mezuak, gonbidapenak, jarraibideak, kontakizunak, albisteak, elkarriketak, iruzkinak, definizioak, deskribapenak, laburpenak, eskemak, azalpenak...
- Prozesu gidatu baten bidez, idatzizko testuak sortzea: planifikatu eta informazioa bilatu, testua idatzi, berrikusi eta norberak zuzentzea.
- Informazioa bilatzeko eta testuak hautatzeko iturriak erabiltzea, bideratuta: liburutegia, mediateka, Internet...
- IKTak gero eta gehiago erabiltzea, informazioa bilatu, idazlanak egin, informazioa transmititu, komunikatu eta lankidetzan jarduteko.
- Idazlanetan landutako hizkuntza-ezaguerak aplikatzea, egokitasun, koherentzia, kohesio eta zuzentasun txukun bat lortzeko.

- Ikasgelako komunikazio-funtzio nagusiak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz:
  - Agurrak eta aurkezpenak, barkamen-eskaerak, esker-imateak, gonbidapenak.
  - Gaitasuna, zaletasuna, iritzia, adostasuna edo desadostasuna, sentipena, asmoa, betebeharra adieraztea.
  - Laguntza, informazioa, oharra, argibideak, iritzia eta baimena eskatzea eta ematea.
- Idatziko generoen ezaugarriak: solaskideak, helburua, egitura, hizkuntza-elementu bereziak...
- Maiztasun handiko lexikoa eta ohiko esaldiak, ikaslearen esperientziatik hurbil daudenak, hedabideetakoak eta ikastetxeakoak.
- Eredu grafikoak eta konbentzio ortografikoak.
- Adinaren, interesen eta konpetentzia-mailaren arabera testuak irakurtzeko joera, modu gutxi-asko autonomoan.
- Idatziko testuen bidez informatu, komunikatu eta ikasteko interesa.
- Norberaren testuak berrikusteari garrantzitsu iriztea, idazlanak hobetzeko.
- Idatziko testuak ondo zaintzeko eta aurkezteko interesa.

#### **4. MULTZOA. Literatura-hezkuntza**

- Modu aktiboan entzutea eta ulertzea ahozko nahiz ikus-entzunezko literatura-testu moldatuak, bat datozenak ikaslearen adinarekin, zaletasunekin eta interesekin.
- Iruzkina eginez eta modu adierazkorrean irakurtzea literatura-testu moldatuak, hainbat euskarritan, bat datozenak ikaslearen adinarekin, zaletasunekin eta interesekin.
- Biblioteka, mediateka eta Internet erabiltzea, eta irakurtzeko autonomia garatuz joatea.
- Literatura-testuak dramatizatu, birsortu eta errezitatzea, eszenaratzeko estrategia soilak erabiliz.
- Planifikatu ondoren, literatura asmoko testu laburrak eta soilak sortzea, sormena sustatzeko teknikak eta eraldatze- edo idazte-teknikak erabiliz, eredu bidez: komikiak, poemak, dramatizazioak, gidoiak eta kontakizun laburrak.
- IKTak gero eta gehiago erabiltzea, literatura asmoko testuak sortzeko.
- Landutako genero narratiboaren, lirikoaren eta dramatikoaren ezaugarriak.
- Literaturaren beste zenbait adierazpen: komikia, musika, zinema...
- Literatura-testua gozamen-iturritzat hartzea, kulturara hurbiltzeko bidetzat, eta norberaren hizkuntza-ondarea nahiz mundu pertsonala aberasteko zubitatzat.
- Literatura-jardueretan parte-hartze aktiboa izatea, ikastetxean nahiz ingurunean.

#### **5. MULTZOA. Hizkuntzari buruzko gogoeta**

- Beste hizkuntzetan eskuratutako hizkuntza-ezaguerak aktibatzea eta transferitzea, atzerriko hizkuntzan idatzitako testuak hobeto ulertu eta sortzeko.
- Azterketa eta gogoeta gidatua egitea testuen hizkuntza-elementu nagusien erabileraz eta esanahiaz: maiztasun handiko lexikoa, ohiko egiturak eta esamoldeak...
- Landutako testuen hizkuntza-elementu nagusiak erabiltzea eta sendotzea.

- Testuetan lexikoa antolatzen, eskuratzeko, gogoratzeko eta erabiltzeko estrategia nagusiak aplikatzea.
- Multimedia-euskarriak eta IKTak erabiltzea lexiko nahiz egitura berriak eskuratzeko.
- Ahoskeraren, erritmoaren, intonazioaren eta azentuazioaren eredu nagusiak ezagutzeko eta erabiltzea.
- Norberaren ikaskuntzaz gogoeta egin, lana antolatu, eta akatsa ikaskuntzaren partetzat hartzea.
- Parte-hartze aktiboa izatea norberaren eta inoren lanak ebaluatzen, eta ahozko, idatzizko nahiz ikus-entzunezko lanak norberak ebaluatzen eta zuzentzeko estrategiak erabiltzea, bideratuta.
- Akatsak identifikatzea eta zuzentzea norberaren eta inoren testuetan.
- Ikaskuntzako baliabideak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz: hiztegiak, zuzentzaile ortografikoak, kontsulta-liburuak, liburutegiak edo IKTak.
- Oinarrizko lexikoa, oso ohikoa, eguneroko gaiei eta ikasketei buruzkoa.
- Hainbat komunikazio-egoerarako formulak, esamoldeak eta esaerak.
- Testuaren kohesio-elementuak: lokailuak (and, but, or, because, to...), deiktikoak (izenorde pertsonal, posesibo eta erakusleak, adjektibo posesiboak, lekuzko eta denborazko adberbioak), sinonimoak...
- Kantitatea (singularra/plurala, kardinalak eta ordinalak, all, many, a lot, some...), existentzia (there is/are), espazioa (lekuzko preposizioak eta adberbioak...), denbora (denborazko adberbioak eta esamoldeak, orduak), modua (moduzko adberbioak eta esamoldeak) eta konparazioa.
- Denbora (orainaldia, iragana eta etorkizuna), aspektua (sinplea/burutugabea) eta modalitatea (can, may, have to, going to...).
- 16- Baiezkoa, ezezkoa, galdera eta harridura.
- Idazketa-sistemaren konbentzioak: aurrez landutako lexikoaren ortografia, puntuazio-markak.
- Norberaren lanak hobetzeko eta ikaskuntza-prozesuan aurrera egiteko interesa.
- Hizkuntza- eta komunikazio-ikaskuntzako lorpenen eta zailtasunen kontzientzia.

## **6. MULTZOA. Hizkuntzaren alderdi soziala**

- Atzerriko hizkuntzaren bidezko komunikazio-trukeetan parte hartzea beste hizkuntzetako eta kulturetako hiztunekin, IKTak erabiliz.
- Atzerriko hizkuntzaren harreman sozialetarako arau nagusiak erabiltzea (konbentzio sozialak, kortesia-arauak, erregistroak, hitzik gabeko hizkuntza...), esku-hartze aktiboan, elkarlanean eta errespetuz.
- Inguruko hizkuntzen eta atzerriko hizkuntzaren arteko maileguak identifikatzea.
- IKTak erabiltzea beste herrialdeei eta kulturei buruzko informazioa eskuratzeko eta komunikatzeko.
- Atzerriko hizkuntza egiten den herrialdeetako elementu soziokultural eta geografiko nagusiak.
- Atzerriko hizkuntzak munduan duen egoera (herri-hizkuntza edo lingua franca).

- Eleaniztasunak ematen duen aberastasun pertsonala ezagutzea eta balioestea.
- Atzerriko hizkuntza nazioarteko komunikazio-tresnatzat hartzea, informazio berriak eskuratzeko bidetzat, eta bestelako kulturak eta bizimoduak ezagutzeko zubitatzat.
- Ikasgelako, ikastetxeko eta inguruko hizkuntza guztiak hartzea komunikatzeko eta ikasteko bidetzat.
- Bestelako kulturak eta hizkuntzak dituzten pertsonetikiko tratua norbera aberasteko bidetzat hartzea.
- Solaskideen hizkuntza-erabilerak errespetatzea, bai eta norberarenak ez bezalako kultura-ereduak ere.
- Mezu baztertzaila orekiko jarrera kritikoa.



## DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZAKO 2. MAILAKO EDUKIAK

### 1. MULTZOA. Eduki komunak

#### **Arlo eta ikasgai guztien oinarrizko zehar-kompetentzia komunekin lotutako edukiak.**

Multzo honetako prozedura eta jarreraren xede dira:

- Informazioa identifikatzea, lortzea, gordetzea eta berreskuratzea.
- Informazio-iturrien eta informazioaren beraren egokitasuna ebaluatzea.
- Informazioa ulertzea (alderatzea, sailkatzea, sekuentziatzea, aztertzea eta laburtzea), buruz ikastea eta adieraztea (deskribatzea, definitzea, laburtzea, azalpenak ematea, etab...).
- Informazioa balioestea eta adieraztea (argudioak azaltzea, arrazoiak ematea, etab.).
- Ideiak sortu, hautatu eta adieraztea.
- Ideiak, zereginak eta proiektuak planifikatzea, eta haien bideragarritasuna aztertzea.
- Egindako plangintza betetzea eta, beharrezkoa baldin bada, hura doitzea.
- Plangintzaren eta egindako lanen ebaluazioa egitea eta hobekuntza-proposamenak lantzea.
- Lortutako emaitzaren berri ematea.
- Harremanak eta komunikazioa lantzea pertsonekin (enpatia eta asertibitatea).
- Taldean ikasteko lanetan laguntzea eta elkarlanean aritzea.
- Giza eskubideak eta gizarteko konbentzioak errespetatzea.
- Gatazkak kudeatzea.
- Norberaren gorputza erregulatzea.
- Norberaren emozioak erregulatzea.
- Norberaren alderdi kognitiboa erregulatzea.
- Norberaren komunikazioa erregulatzea (hitzezkoa, hitzik gabekoa eta digitala).
- Norberaren jokabide morala erregulatzea.
- Norberaren motibazioa eta gogo-indarra erregulatzea.

### 2. MULTZOA. Ahozko komunikazioa: hitz egitea, entzutea eta elkarrekin solasean jardutea

- Hainbat euskarritan dauden ahozko testu laburrak eta testuinguruan jarriak ulertzea, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak: kontakizunak, albisteak, dokumentalak, erreportajeak, elkarrizketak, argibideak, definizioak, deskribapenak, solasaldiak, aurkezpenak...
- Ahozko testuak ulertzeko eta sortzeko oinarrizko estrategiak erabiltzea, bideratuta.
- Esperientzia eta interes pertsonalei buruzko eta ikaskuntzari buruzko komunikazio-egoera errealetan edo simulatuetan parte hartzea, hizkuntza-euskarriarekin.
- Ahozko testu laburrak eta soilak sortzea, lagunduta, hainbat euskarritan, gai akademikoei nahiz interes pertsonalei buruzkoak: kontakizunak, albisteak, elkarrizketak, argibideak, aurkezpenak, definizioak, solasaldiak, deskribapenak...
- Ahozko testuak sortzea, prozesu gidatu baten bidez: planifikatu eta informazioa bilatu, testua egin eta berrikustea.

- Ahozko harremanen arauak erabiltzea: kortesia-arauak, hizketako txandak, gaiari eustea, gorputzaren jarrera eta keinu egokiak, erantzuna solaskidearen hitzen ildotik joatea...
- Komunikazio-funtzio ohikoenak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz, ikaslearen inguruneetan:
  - Agurrak eta aurkezpenak, barkamen-eskaerak, esker-emateak, gonbidapenak...
  - Gaitasuna, zaletasuna, iritzia, adostasuna edo desadostasuna, sentipena, asmoa, baldintza, betebeharra eta ezustekoa adieraztea.
  - Laguntza, informazioa, oharrak, argibideak, iritzia eta baimena eskatzea eta ematea.
- Ahozko generoen ezaugarriak: solaskideak, helburua, egitura, hizkuntza-elementu bereziak...
- Modu aktiboan, errespetuz eta lankidetzan parte hartzea komunikazio-trukeetan, batez ere elkarrekin ikasteko egoeretan.
- Atzerriko hizkuntzan hitz egiteko eta komunikatzeko interesa.
- Egoki ahoskatzeko interesa, horretarako erritmoa eta intonazioa zainduz.
- Jendaurrean hitz egiteko konfiantza eta joera.

### **3. MULTZOA. Idatzizko komunikazioa: irakurtzea eta idaztea**

- Idatzizko testu soilak, laburrak edo ez oso luzeak, ongi egituratuak eta lexiko arruntekoak ulertzea, gai ezagunei buruzkoak, benetakoak edo moldatuak, hainbat euskarritan, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak.
- Beste hizkuntzetan garatutako hizkuntza-ezaguerak aktibatzea, atzerriko hizkuntzan idatzitako testuak hobeto ulertu eta sortzeko.
- Idatzizko testuak ulertzeko eta sortzeko estrategiak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz.
- Idatzizko testuak ulertzeko estrategiak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz: aurreratzea, egiaztatzea, ondorioztatzea, zalantzak argitzea, norberaren ulermen-arazoak identifikatzea.
- Idatzizko testu soilak sortzea, laburrak edo ez oso luzeak eta egitura argikoak, ezarritako irizpideei jarraituz, hainbat euskarritan, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak: argibideak, kontakizunak, albisteak, elkarrizketak, iruzkinak, definizioak, deskribapenak, laburpenak, eskemak, azalpenak...
- Idatzizko testuak sortzea, modu gutxi-asko autonomoan: planifikatu eta informazioa bilatu, testua idatzi, berrikusi eta norberak zuzentzea.
- Modu gutxi-asko autonomoan erabiltzea informazioa bilatzeko eta testuak hautatzeko iturriak: liburutegia, mediateka, Internet...
- IKTak gero eta gehiago erabiltzea, informazioa bilatu, idazlanak egin, informazioa transmititu, komunikatu eta lankidetzan jarduteko.
- Idazlanetan hizkuntza-ezaguerak aplikatzea, egokitasun, koherentzia, kohesio eta zuzentasun txukun bat lortzeko.
- Ikasgelako oinarrizko komunikazio-funtzio ohikoenak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz:
  - Agurrak eta aurkezpenak, barkamen-eskaerak, esker-emateak, gonbidapenak...

- Gaitasuna, zaletasuna, iritzia, adostasuna edo desadostasuna, sentipena, asmoa, baldintza, betebeharra eta ezustekoa adieraztea.
- Laguntza, informazioa, oharrak, argibideak, iritzia eta baimena eskatzea eta ematea.
- Idatziko generoen ezaugarriak: solaskideak, helburua, egitura, hizkuntza-elementu bereziak...
- Maiztasun handiko lexikoa eta ohiko esaldiak, ikaslearen esperientziatik hurbil daudenak, hedabideetakoak eta ikastetxekoak.
- Eredu grafikoak eta konbentzio ortografikoak.
- Adinaren, interesen eta konpetentzia-mailaren arabera testuak irakurtzeko joera, modu gutxi-asko autonomoan.
- Idatziko testuen bidez informatu, komunikatu eta ikasteko interesa.
- Norberaren testuak berrikusteari garrantzitsu iriztea, idazlanak hobetzeko.
- Idatziko testuak ondo zaintzeko eta aurkezteko interesa.

#### **4. MULTZOA. Literatura-hezkuntza**

- Modu aktiboan entzutea eta ulertzea ahozko nahiz ikus-entzunezko literatura-testu moldatuak, bat datozenak ikasleen adinarekin, zaletasunekin eta interesekin.
- Iruzkina eginez eta modu adierazkorrean irakurtzea literatura-testu moldatuak, hainbat euskarritan, bat datozenak ikasleen adinarekin, zaletasunekin eta interesekin.
- Biblioteka, mediateka eta Internet erabiltzea, eta irakurtzeko autonomia garatuz joatea.
- Literatura-testuak dramatizatu, birsortu eta errezipitatu, eszenaratzeko estrategia soilak erabiliz.
- Planifikatu ondoren, literatura asmoko testu soilak sortzea, sormena sustatzeko teknikak eta eraldatze- edo idazte-teknikak erabiliz, eredu bidez: komikiak, poemak, dramatizazioak, gidoiak eta kontakizun laburrak.
- IKTak gero eta gehiago erabiltzea, literatura asmoko testuak sortzeko.
- Landutako genero narratiboaren, lirikoaren eta dramatikoaren ezaugarriak.
- Literaturaren beste zenbait adierazpen: komikia, musika, zinema...
- Literatura-testua gozamen-iturritzat hartzea, kulturara hurbiltzeko bidetzat, eta norberaren hizkuntza-ondarea nahiz mundu pertsonala aberasteko zubitzat.
- Literatura-jardueretan parte-hartze aktiboa izatea, ikastetxean nahiz ingurunean.

#### **5. MULTZOA. Hizkuntzari buruzko gogoeta**

- Beste hizkuntzetan eskuratutako hizkuntza-ezaguerak aktibatzea eta transferitzea, atzerriko hizkuntzan idatzitako testuak hobeto ulertu eta sortzeko.
- Azterketa eta gogoeta gidatua egitea testuen hizkuntza-elementu nagusien erabileraz eta esanahiaz: maiztasun handiko lexikoa, ohiko egiturak eta esamoldeak...
- Landutako testuen hizkuntza-elementu nagusiak erabiltzea eta sendotzea.
- Testuetan lexikoa antolatzeke, eskuratzeko, gogoratzeko eta erabiltzeko estrategia nagusiak aplikatzea.
- Multimedia-euskarriak eta IKTak erabiltzea lexiko nahiz egitura berriak eskuratzeko.

- Ahozkeraren, erritmoaren, intonazioaren eta azentuazioaren eredu nagusiak ezagutzea eta erabiltzea.
- Norberaren ikaskuntzaz gogoeta egin, lana antolatu, eta akatsa ikaskuntzaren partetzat hartzea.
- Parte-hartze aktiboa izatea norberaren eta inoren lanak ebaluatzen, eta ahozko, idatzizko nahiz ikus-entzunezko lanak norberak ebaluatzeko eta zuzentzeko estrategiak erabiltzea, bideratuta.
- Akatsak identifikatzea eta zuzentzea norberaren eta inoren testuetan.
- Ikaskuntzako baliabideak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz: hiztegiak, zuzentzaile ortografikoak, kontsulta-liburuak, liburutegiak edo IKTak.
- Eguneroko gaiei buruzko eta ikaskuntzari buruzko ohiko lexikoa.
- Hainbat komunikazio-egoeratako formulak, esamoldeak eta esaerak.
- Testuaren kohesio-elementuak: lokailuak (and, but, or, because, to, then, so, also, too...), deiktikoak (izenorde pertsonal, posesibo eta erakusleak, adjektibo posesiboak, lekuzko eta denborazko adberbioak), sinonimoak...
- Kantitatea (singularra/plurala, kardinalak eta ordinalak, all, much, many, a lot, some, any, how much/many...), existentzia (there is/are/was/were), espazioa (lekuzko preposizioak eta adberbioak...), denbora (denborazko adberbioak eta esamoldeak: ago, last week, when, while; orduak...), modua (moduzko adberbioak eta esamoldeak), konparazioa eta baldintza (first conditional).
- Denbora (orainaldia, iragana eta etorkizuna), aspektua (sinplea, burutugabea, burutua) eta modalitatea (can, could, must, should, may, have to, going to...).
- Baiezkoa, ezezkoa, galdera eta harridura.
- Idazketa-sistemaren konbentzioak: aurrez landutako lexikoaren ortografia, puntuazio-markak.
- Norberaren lanak hobetzeko eta ikaskuntza-prozesuan aurrera egiteko interesa.
- Hizkuntza- eta komunikazio-ikaskuntzako lorpenen eta zailtasunen kontzientzia.

## **6. MULTZOA. Hizkuntzaren alderdi soziala**

- Atzerriko hizkuntzaren bidezko komunikazio-trukeetan parte hartzea beste hizkuntzetako eta kulturetako hitzuneekin, IKTak erabiliz.
- Atzerriko hizkuntzaren harreman sozialetarako arau nagusiak erabiltzea (konbentzio sozialak, kortesia-arauak, erregistroak, hitzik gabeko hizkuntza...), esku-hartze aktiboan, elkarlanean eta errespetuz.
- Inguruko hizkuntzen eta atzerriko hizkuntzaren arteko maileguak identifikatzea.
- IKTak erabiltzea beste herrialdeei eta kulturei buruzko informazioa eskuratzeko eta komunikatzeko.
- Atzerriko hizkuntza egiten den herrialdeetako elementu soziokultural eta geografiko nagusiak.
- Atzerriko hizkuntzak munduan duen egoera (herri-hizkuntza edo lingua franca).
- Eleaniztasunak ematen duen aberastasun pertsonala ezagutzea eta balioestea.

- Atzerriko hizkuntza nazioarteko komunikazio-tresnatzat hartzea, informazio berriak eskuratzeko bidetzat, eta bestelako kulturak eta bizimoduak ezagutzeko zubitatzat.
- Ikasgelako, ikastetxeko eta inguruko hizkuntza guztiak hartzea komunikatzeko eta ikasteko bidetzat.
- Bestelako kulturak eta hizkuntzak dituzten pertsonetikiko tratua norbera aberasteko bidetzat hartzea.
- Solaskideen hizkuntza-erabilerak errespetatzea, bai eta norberarenak ez bezalako kultura-ereduak ere.
- Mezu baztertzaile oreako jarrera kritikoa.

## DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZAKO 3. MAILAKO EDUKIAK

### 1. MULTZOA. Eduki komunak

#### **Arlo eta ikasgai guztien oinarrizko zehar-kompetentzia komunekin lotutako edukiak.**

Multzo honetako prozedura eta jarreraren xede dira:

- Informazioa identifikatzea, lortzea, gordetzea eta berreskuratzea.
- Informazio-iturrien eta informazioaren beraren egokitasuna ebaluatzea.
- Informazioa ulertzea (alderatzea, sailkatzea, sekuentziatzea, aztertzea eta laburtzea), buruz ikastea eta adieraztea (deskribatzea, definitzea, laburtzea, azalpenak ematea, etab...).
- Informazioa balioestea eta adieraztea (argudioak azaltzea, arrazoiak ematea, etab.).
- Ideiak sortu, hautatu eta adieraztea.
- Ideiak, zereginak eta proiektuak planifikatzea, eta haien bideragarritasuna aztertzea.
- Egindako plangintza betetzea eta, beharrezkoa baldin bada, hura doitzea.
- Plangintzaren eta egindako lanen ebaluazioa egitea eta hobekuntza-proposamenak lantzea.
- Lortutako emaitzaren berri ematea.
- Harremanak eta komunikazioa lantzea pertsonekin (enpatia eta asertibitatea).
- Taldean ikasteko lanetan laguntzea eta elkarlanean aritzea.
- Giza eskubideak eta gizarteko konbentzioak errespetatzea.
- Gatazkak kudeatzea.
- Norberaren gorputza erregulatzea.
- Norberaren emozioak erregulatzea.
- Norberaren alderdi kognitiboa erregulatzea.
- Norberaren komunikazioa erregulatzea (hitzezkoa, hitzik gabekoa eta digitala).
- Norberaren jokabide morala erregulatzea.
- Norberaren motibazioa eta gogo-indarra erregulatzea.

### 2. MULTZOA. Ahozko komunikazioa: hitz egitea, entzutea eta elkarrekin solasean jardutea

- Hainbat euskarritan dauden ahozko testu laburrak edo ez oso luzeak eta testuinguruan jarriak ulertzea, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak: kontakizunak, albisteak, dokumentalak, erreportajeak, elkarrizketak, argibideak, definizioak, deskribapenak, solasaldiak, aurkezpenak...
- Ahozko testuak ulertzeko eta sortzeko estrategia nagusiak erabiltzea.
- Esperientzia eta interes pertsonalei buruzko eta ikaskuntzari buruzko komunikazio-egoera errealetan edo simulatuetan parte hartzea, bideratuta.
- Hainbat euskarritan dauden ahozko testu laburrak sortzea, ezarritako irizpideei jarraituz, gai akademikoei buruzkoak edo interes pertsonalekoak, hainbat helbururekin, egitura logikoarekin eta ahoskera egokiz: kontakizunak, albisteak, elkarrizketak, argibideak, aurkezpenak, definizioak, deskribapenak, solasaldiak, eztabaidak...
- Ahozko testuak sortzea, lagunduta: planifikatu eta informazioa bilatu, testua egin eta berrikustea.

- Ahozko harremanen arauak erabiltzea: kortesia-arauak, hizketako txandak, gaiari eustea, gorputzaren jarrera eta keinu egokiak, erantzuna solaskidearen hitzen ildotik joatea...
- Komunikazio-funtziorik ohikoenak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz, ikaslearen inguruneetan:
  - Informazioa, oharrak, iritziak nahiz ikuspuntuak, aholkuak, ohartarazpenak eta abisuak eskatzea eta ematea.
  - Jakintza, ziurtasuna, zalantza eta aierua adieraztea.
  - Borondatea, asmoa, erabakia, promesa, betebeharra, baimena eta debekua adieraztea.
  - Interesa, zaletasuna, iritzia, akordioa, onarpena, ustekabea eta haien kontrakoak adieraztea.
  - Iradokizunak, desirak, probabilitateak, baldintzak eta hipotesiak formulatzea.
- Ahozko generoen ezaugarriak: solaskideak, helburua, egitura, hizkuntza-elementu bereziak...
- Modu aktiboan, errespetuz eta lankidetzan parte hartzea komunikazio-trukeetan, batez ere elkarrekin ikasteko egoeretan.
- Atzerriko hizkuntzan hitz egiteko interesa.
- Egoki ahoskatzeko interesa.
- Jendaurrean hitz egiteko konfiantza eta joera.

### **3. MULTZOA. Idatzizko komunikazioa: irakurtzea eta idaztea**

- Idatzizko testu gero eta zabalagoak eta lexiko nahiz egitura aberatsekoak ulertzea, gai ezagunei buruzkoak, benetakoak edo moldatuak, hainbat euskarritan, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak.
- Beste hizkuntzetan garatutako hizkuntza-ezaguerak aktibatzea, atzerriko hizkuntzan idatzitako testuak hobeto ulertu eta sortzeko.
- Idatzizko testuak ulertzeko eta sortzeko estrategiak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz.
- Idatzizko testuak ulertzeko estrategiak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz: aurreratzea, egiaztatzea, ondorioztatzea, zalantzak argitzea, norberaren ulermen-arazoak identifikatzea.
- Idatzizko testu xume gero eta zabalagoak eta lexiko nahiz egitura aberatsekoak sortzea, ezarritako irizpideei jarraituz, hainbat euskarritan, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak: posta-mezuak, gonbidapenak, argibideak, kontakizunak, albisteak, elkarrizketak, iruzkinak, definizioak, deskribapenak, laburpenak, eskemak, azalpenak, solasaldiak...
- Idatzizko testuak sortzea, gero eta autonomia handiagoz: planifikatu eta informazioa bilatu, testua idatzi, berrikusi eta norberak zuzentzea.
- Informazioa bilatzeko eta testuak hautatzeko hainbat iturri erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz: liburutegia, mediateka, Internet...
- IKTak gero eta gehiago erabiltzea, informazioa bilatu, idazlanak egin, informazioa transmititu, komunikatu eta lankidetzan jarduteko.
- Aurrez ikasitako hizkuntza-ezaguerak aplikatzea idazlanetan, egokitasun, koherentzia, kohesio eta zuzentasun txukun bat lortzeko.

- Ikasgelako komunikazio-funtzio nagusiak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz:
  - Informazioa, oharrak, iritziak nahiz ikuspuntuak, aholkuak, ohartarazpenak eta abisuak eskatzea eta ematea.
  - Jakintza, ziurtasuna, zalantza eta aierua adieraztea.
  - Borondatea, asmoa, erabakia, promesa, betebeharra, baimena eta debekua adieraztea.
  - Interesa, zaletasuna, iritzia, akordioa, onarpena, ustekabea eta haien kontrakoak adieraztea.
  - Iradokizunak, desirak, probabilitateak, baldintzak eta hipotesiak formulatzea.
- Idatziko generoen ezaugarriak: solaskideak, helburua, egitura, hizkuntza-elementu bereziak...
- Ikaslearen esperientziaren, hedabideen eta ikaskuntzaren arloko lexikoa eta esamoldeak.
- Eredu grafikoak eta konbentzio ortografikoak.
- Adinaren, interesen eta kompetentzia-mailaren arabera testu egokiak irakurtzeko joera, gero eta autonomia handiagoz.
- Idatziko testuen bidez informatu, komunikatu eta ikasteko interesa.
- Norberaren testuak berrikusteari garrantzitsu iriztea, idazlanak hobetzeko.
- Idatziko testuak ondo zaintzeko eta aurkezteko interesa.

#### **4. MULTZOA. Literatura-hezkuntza**

- Modu aktiboan entzutea eta ulertzea ahozko nahiz ikus-entzunezko literatura-testu moldatuak, bat datozenak ikaslearen adinarekin, zaletasunekin eta interesekin.
- Iruzkinak eginez eta modu adierazkorrean irakurtzea literatura-testu moldatuak, hainbat euskarritan, bat datozenak ikaslearen adinarekin, zaletasunekin eta interesekin.
- Biblioteka, mediateka eta Internet erabiltzea, eta irakurtzeko autonomia progresiboki garatzea.
- Literatura-testuak dramatizatu, birstortu eta errezitatzea, eszenaratzeko estrategia soilak erabiliz.
- Planifikatu ondoren, literatura asmoko testuak sortzea, gero eta zabalagoak, sormena sustatzeko teknikak eta eraldatze- edo idazte-teknikak erabiliz, ereduaren bidez: komikiak, poemak, dramatizazioak, gidoiak eta kontakizun laburrak.
- IKTak gero eta gehiago erabiltzea, norberaren literatura asmoko testuak sortzeko.
- Genero narratiboaren, lirikoaren eta dramatikoaren ezaugarriak.
- Literaturaren beste zenbait ageraldi: musika, zinema, fanfiction, blognobelak...
- Literatura-testua gozamen-iturritzat hartzea, kulturara hurbiltzeko bidetzat, eta norberaren hizkuntza-ondarea nahiz mundu pertsonala aberasteko zubitzat.
- Literatura-jardueretan parte-hartze aktiboa izatea, ikastetxean nahiz ingurunean.

#### **5. MULTZOA. Hizkuntzari eta haren erabilerei buruzko gogoeta**

- Beste hizkuntzetan eskuratutako hizkuntza-ezaguerak aktibatzea eta transferitzea, atzerriko hizkuntzan idatzitako testuak hobeto ulertu eta sortzeko.



- Azterketa eta gogoeta gidatua egitea hainbat komunikazio-egoeratan landutako testuen hizkuntza-elementu nagusien erabileraz eta esanahiaz: maiztasun handiko lexikoa, ohiko egiturak eta esamoldeak...
- Oinarrizko testuen hizkuntza-elementu ohikoenak erabiltzea eta sendotzea.
- Testuetan lexikoa antolatzeko, eskuratzeko, gogoratzeko eta erabiltzeko estrategia nagusiak aplikatzea.
- Multimedia-euskarriak eta IKTak erabiltzea lexiko nahiz egitura berriak eskuratzeko.
- Ahoskeraren, erritmoaren, intonazioaren eta azentuazioaren eredu nagusiak ezagutzea eta erabiltzea.
- Norberaren ikaskuntzaz gogoeta egin, lana antolatu, eta akatsa ikaskuntzaren partetzat hartzea.
- Parte-hartze aktiboa izatea norberaren eta inoren lanak ebaluatzen, eta ahozko, idatzizko nahiz ikus-entzunezko lanak norberak ebaluatzeko eta zuzentzeko estrategiak erabiltzea, lagunduta.
- Akatsak identifikatzea eta zuzentzea norberaren eta inoren testuetan.
- Ikaskuntzako baliabideak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz: hiztegiak, zuzentzaile ortografikoak, kontsulta-liburuak, liburutegiak edo IKTak.
- Eguneroko gaiei eta ikasketei buruzko lexikoa.
- Hainbat komunikazio-egoeratako formulak, esamoldeak eta esaerak.
- Testuaren kohesio-elementuak: lokailuak (and, but, because, to, then, so, also, too, first of all, after, before, finally, later, next, due to...), deiktikoak (determinatzaileak, izenorde pertsonalak, posesiboak, erlatiboak, enfatikoak, bihurkariak eta erakusleak, adjektibo posesiboak, lekuzko eta denborazko adberbioak), sinonimoak...
- Kantitatea (singularra/plurala, all (the), most, both, none), mailaketa (really, quite, so, a little), kardinalak eta ordinalak, all, much, many, a lot, some, any, how much/many...), existentzia, entitatea (substantibo zenbakarriak eta zenbakaitzak, kolektiboak, konposatuak); kualitatea (good at ...; rather ...), helburua (to- infinitive; for), espazioa ( prepositions and adverbs of location, position, distance, motion, direction, origin and arrangement...), denbora (aurreziakotasun-, gerokotasun-, aldiberekotasun-, iraupen- eta maiztasun-adberbioak eta denbora-esamoldeak: ago, last week, when, while; orduak...), modua (moduzko adberbioak eta esamoldeak) eta konparazioa (as/not so, ...-er / more than; the ...-est/ most), baldintza (first and second conditional, if, unless) eta zehar-estiloa (reported information, offers, suggestions and commands).
- Denbora (orainaldia, iragana eta etorkizuna), aspektua (sinplea, jarraitua, amaitua) puntuala (simple tenses); iraunkorra (present and past simple/perfect; and future continuous); ohitura (simple tenses (+ Adv., e. g. usually); used to); inkoatiboa (start -ing); amaiera (stop -ing) eta modalitatea: faktualtasuna (declarative sentences); ahalmena (can; be able); posibilitatea/probabilitatea (may; might; perhaps); beharra (must; need; have (got) to); betebeharra (have (got) to; must; imperative); baimena (could; allow); asmoa (present continuous) eta modalitatea (can, could, must, should, may, have to, going to...).
- Baieztapena (tags), ezeztapena (not, never, no, nobody, nothing; negative tags), galdera (Wh- questions; Aux. Questions; What is this for?, tags) eta harridura.
- Idazketa-sistemaren konbentzioak: aurrez landutako lexikoaren ortografia, puntuazio-markak.

- Norberaren lanak hobetzeko eta ikaskuntza-prozesuan aurrera egiteko interesa.
- Hizkuntza- eta komunikazio-ikaskuntzako lorpenen eta zailtasunen kontzientzia.

## **6. MULTZOA. Hizkuntzaren alderdi soziala**

- Atzerriko hizkuntzaren bidezko komunikazio-trukeetan parte hartzea beste hizkuntzetako eta kulturetako hiztunekin, ICTak erabiliz.
- Atzerriko hizkuntzaren harreman sozialetarako arau nagusiak erabiltzea (konbentzio sozialak, kortesia-arauak, erregistroak, hitzik gabeko hizkuntza...), modu aktiboan, elkarlanean eta errespetuz.
- Inguruko hizkuntzen eta atzerriko hizkuntzaren arteko maileguak identifikatzea.
- ICTak erabiltzea beste herrialdeei eta kulturei buruzko informazioa eskuratzeko eta komunikatzeko.
- Atzerriko hizkuntza egiten den herrialdeetako elementu soziokultural eta geografiko nagusiak.
- Atzerriko hizkuntzak munduan duen egoera (herri-hizkuntza edo lingua franca).
- Eleaniztasunak ematen duen aberastasun pertsonala ezagutzea eta balioestea.
- Atzerriko hizkuntza nazioarteko komunikazio-tresnatzat hartzea, informazio berriak eskuratzeko bidetzat, eta bestelako kulturak eta bizimoduak ezagutzeko zubitzat.
- Ikasgelako, ikastetxeko eta inguruko hizkuntza guztiak hartzea komunikatzeko eta ikasteko bidetzat.
- Bestelako kulturak eta hizkuntzak dituzten pertsonetikiko tratua norbera aberasteko bidetzat hartzea.
- Solaskideen hizkuntza-erabilerak errespetatzea, bai eta norberarenak ez bezalako kultura-ereduak ere.
- Mezu baztertzailen ororekiko jarrera kritikoa.

## DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZAKO 4. MAILAKO EDUKIAK

### 1. MULTZOA. Eduki komunak

#### **Arlo eta ikasgai guztien oinarrizko zehar-kompetentzia komunekin lotutako edukiak.**

Multzo honetako prozedura eta jarreraren xede dira:

- Informazioa identifikatzea, lortzea, gordetzea eta berreskuratzea.
- Informazio-iturrien eta informazioaren beraren egokitasuna ebaluatzea.
- Informazioa ulertzea (alderatzea, sailkatzea, sekuentziatzea, aztertzea eta laburtzea), buruz ikastea eta adieraztea (deskribatzea, definitzea, laburtzea, azalpenak ematea, etab...).
- Informazioa balioestea eta adieraztea (argudioak azaltzea, arrazoiak ematea, etab.).
- Ideiak sortu, hautatu eta adieraztea.
- Ideiak, zereginak eta proiektuak planifikatzea, eta haien bideragarritasuna aztertzea.
- Egindako plangintza betetzea eta, beharrezkoa baldin bada, hura doitzea.
- Plangintzaren eta egindako lanen ebaluazioa egitea eta hobekuntza-proposamenak lantzea.
- Lortutako emaitzaren berri ematea.
- Harremanak eta komunikazioa lantzea (enpatia eta asertibitatea).
- Taldean ikasteko lanetan laguntzea eta elkarlanean aritzea.
- Giza eskubideak eta gizarteko konbentzioak errespetatzea.
- Gatazkak kudeatzea.
- Norberaren gorputza erregulatzea.
- Norberaren emozioak erregulatzea.
- Norberaren alderdi kognitiboa erregulatzea.
- Norberaren komunikazioa erregulatzea (hitzezkoa, hitzik gabekoa eta digitala).
- Norberaren jokabide morala erregulatzea.
- Norberaren motibazioa eta gogo-indarra erregulatzea.

### 2. MULTZOA. Ahozko komunikazioa: hitz egitea, entzutea eta elkarrekin solasean jardutea

- Hainbat euskarritan dauden luzera ertaineko eta testuinguruan jarritako ahozko testu laburrak ulertzea, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak: kontakizunak, albisteak, dokumentalak, erreportajeak, elkarrizketak, argibideak, definizioak, deskribapenak, solasaldiak, aurkezpenak...
- Ahozko testuak ulertzeko eta sortzeko estrategia nagusiak erabiltzea.
- Esperientzia eta interes pertsonalei buruzko eta ikaskuntzari buruzko komunikazio-egoera errealetan edo simulatuetan parte hartzea, bideratuta.
- Hainbat euskarritan dauden ahozko testu laburrak sortzea, ezarritako irizpideei jarraituz, gai akademikoei buruzkoak edo interes pertsonalekoak, hainbat helbururekin, egitura logikoarekin eta ahoskera egokiz: kontakizunak, albisteak, elkarrizketak, argibideak, aurkezpenak, definizioak, deskribapenak, solasaldiak, eztabaidak...
- Ahozko testuak sortzea, lagunduta: planifikatu eta informazioa bilatu, testua egin eta berrikustea.

- Ahozko harremanen arauak erabiltzea: kortesia-arauak, hizketako txandak, gaiari eustea, gorputzaren jarrera eta keinu egokiak, erantzuna solaskidearen hitzen ildotik joatea...
- Komunikazio-funtziorik ohikoenak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz, ikaslearen inguruneetan.
- Informazioa, oharrak, iritziak nahiz ikuspuntuak, aholkuak, ohartarazpenak eta abisuak eskatzea eta ematea.
  - Jakintza, ziurtasuna, zalantza eta aierua adieraztea.
  - Borondatea, asmoa, erabakia, promesa, betebeharra, baimena eta debekua adieraztea.
  - Interesa, zaletasuna, iritzia, akordioa, onarpena, ustekabea eta haien kontrakoak adieraztea.
  - Iradokizunak, desirak, probabilitateak, baldintzak eta hipotesiak formulatzea.
- Ahozko generoen ezaugarriak: solaskideak, helburua, egitura, hizkuntza-elementu bereziak.
- Modu aktiboan, errespetuz eta lankidetzan parte hartzea komunikazio-trukeetan, batez ere elkarrekin ikasteko egoeretan.
- Atzerriko hizkuntzan hitz egiteko interesa.
- Egoki ahoskatzeko interesa.
- Jendaurrean hitz egiteko konfiantza eta joera.

### **3. MULTZOA. Idatzizko komunikazioa: irakurtzea eta idaztea**

- Idatzizko testu gero eta zabalagoak eta lexiko nahiz egitura aberatsekoak ulertzea, gai ezagunei buruzkoak, benetakoak edo moldatuak, hainbat euskarritan, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak.
- Beste hizkuntzetan garatutako hizkuntza-ezaguerak aktibatzea, atzerriko hizkuntzan idatzitako testuak hobeto ulertu eta sortzeko.
- Idatzizko testuak ulertzeko eta sortzeko estrategiak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz.
- Idatzizko testuak ulertzeko estrategiak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz: aurreratzea, egiaztatzea, ondorioztatzea, zalantzak argitzea, norberaren ulermen-arazoak identifikatzea.
- Idatzizko testu gero eta zabalagoak eta lexiko nahiz egitura aberatsekoak sortzea, ezarritako irizpideei jarraituz, hainbat euskarritan, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak: posta-mezuak, gonbidapenak, argibideak, kontakizunak, albisteak, elkarrizketak, iruzkinak, txostenak, definizioak, deskribapenak, laburpenak, eskemak, azalpenak, solasaldiak...
- Idatzizko testuak sortzea, gero eta autonomia handiagoz: planifikatu eta informazioa bilatu, testua idatzi, berrikusi eta norberak zuzentzea.
- Informazioa bilatzeko eta testuak hautatzeko iturriak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz: liburutegia, mediateka, Internet...
- IKTak gero eta gehiago erabiltzea, informazioa bilatu, idazlanak egin, informazioa transmititu, komunikatu eta lankidetzan jarduteko.
- Aurrez ikasitako hizkuntza-ezaguerak aplikatzea idazlanetan, egokitasun, koherentzia, kohesio eta zuzentasun txukun bat lortzeko.

- Oinarrizko ikasgelako komunikazio-funtzio ohikoenak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz:
  - Informazioa, oharrak, iritziak nahiz ikuspuntuak, aholkuak, ohartarazpenak eta abisuak eskatzea eta ematea.
  - Jakintza, ziurtasuna, zalantza eta aierua adieraztea.
  - Borondatea, asmoa, erabakia, promesa, betebeharra, baimena eta debekua adieraztea.
  - Interesa, zaletasuna, iritzia, akordioa, onarpena, ustekabea eta haien kontrakoak adieraztea.
  - Iradokizunak, desirak, probabilitateak, baldintzak eta hipotesiak formulatzea.
- Idatzizko generoen ezaugarriak: solaskideak, helburua, egitura, hizkuntza-elementu bereziak...
- Ikaslearen esperientziaren, hedabideen eta ikaskuntzaren arloko lexikoa eta esamoldeak.
- Eredu grafikoak eta konbentzio ortografikoak.
- Adinaren, interesen eta konpetentzia-mailaren arabera testuak irakurtzeko joera, gero eta autonomia handiagoz.
- Idatzizko testuen bidez informatu, komunikatu eta ikasteko interesa.
- Norberaren testuak berrikusteari garrantzitsu iriztea, idazlanak hobetzeko.
- Idatzizko testuak ondo zaintzeko eta aurkezteko interesa.

#### **4. MULTZOA. Literatura-hezkuntza**

- Modu aktiboan entzutea eta ulertzea ahozko nahiz ikus-entzunezko literatura-testu moldatuak, bat datozenak ikasleen adinarekin, zaletasunekin eta interesekin.
- Iruzkinak eginez eta modu adierazkorrean irakurtzea literatura-testu moldatuak, hainbat euskarritan, bat datozenak ikasleen adinarekin, zaletasunekin eta interesekin.
- Biblioteka, mediateka eta Internet erabiltzea, eta irakurtzeko autonomia garatuz joatea.
- Literatura-testuak dramatizatu, birsortu eta errezitatzea, eszenaratzeko estrategia soilak erabiliz.
- Planifikatu ondoren, literatura asmoko testuak sortzea, sormena sustatzeko teknikak eta eraldatze- edo idazte-teknikak erabiliz, eredu bidez: komikiak, poemak, dramatizazioak, gidoiak eta kontakizun laburrak.
- IKTak gero eta gehiago erabiltzea, literatura asmoko testuak sortzeko.
- Genero narratiboaren, lirikoaren eta dramatikoaren ezaugarriak.
- Literaturaren beste zenbait agerraldi: musika, zinema, fanfiction, blognobelak...
- Literatura-testua gozamen-iturritzat hartzea, kulturara hurbiltzeko bidetzat, eta norberaren hizkuntza-ondarea nahiz mundu pertsonala aberasteko zubitzat.
- Literatura-jardueretan parte-hartze aktiboa izatea, ikastetxean nahiz ingurunean.

#### **5. MULTZOA. Hizkuntzari eta haren erabilerei buruzko gogoeta**

- Beste hizkuntzetan eskuratutako hizkuntza-ezaguerak aktibatzea eta transferitzea, atzerriko hizkuntzan idatzitako testuak hobeto ulertu eta sortzeko.

- Azterketa eta gogoeta gidatua egitea hainbat komunikazio-egoeratako testuen hizkuntza-elementu nagusien erabileraz eta esanahiaz: maiztasun handiko lexikoa, egiturak eta ohiko esamoldeak.
- Oinarrizko testuen hizkuntza-elementu ohikoenak erabiltzea eta sendotzea.
- Testuetan lexikoa antolatzeke, eskuratzeko, gogoratzeko eta erabiltzeko estrategia nagusiak aplikatzea.
- Multimedia-euskarriak eta IKTak erabiltzea lexiko nahiz egitura berriak eskuratzeko.
- Ahoskeraren, erritmoaren, intonazioaren eta azentuazioaren eredu nagusiak ezagutzea eta erabiltzea.
- Norberaren ikaskuntzaz gogoeta egin, lana antolatu, eta akatsa ikaskuntzaren partetzat hartzea.
- Parte-hartze aktiboa izatea norberaren eta inoren lanak ebaluatzen, eta ahozko, idatzizko nahiz ikus-entzunezko lanak norberak ebaluatzeke eta zuzentzeke estrategiak erabiltzea, bideratuta.
- Akatsak identifikatzea eta zuzentzea norberaren eta inoren testuetan.
- Ikaskuntzako baliabideak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz: hiztegiak, zuzentzaile ortografikoak, kontsulta-liburuak, liburutegiak edo IKTak.
- Eguneroko gaiei eta ikasketei buruzko lexikoa.
- Hainbat komunikazio-egoeratako formulak, esamoldeak eta esaerak.
- Testuaren kohesio-elementuak: lokailuak (and, but, or, because, to, then, so, also, too, first of all, after, before, finally, later, next, due to, both...and, though, not only... but also...), deiktikoak (determinatzaileak, izenorde pertsonalak, posesiboak, erlatiboak, enfatikoak, bihurkariak eta erakusleak, adjektibo posesiboak, lekuzko eta denborazko adberbioak), sinonimoak...
- Kantitatea (singularra/plurala, plenty of, all (the), most, both, none), mailaketa (really, quite, so, a little, pretty...; much too, absolutely; a (little) bit...), all, much, many, a lot, some, any, how much/many...), existentzia (there could be), entitatea (substantibo zenbakarriak eta zenbakaitzak, kolektiboak, konposatuak, izenorde erlatiboak, bihurkariak eta enfatikoak, determinatzaileak); kualitatea (good at ...; rather ..., pretty ...; much too), helburua (to-infinitive; for), espazioa (prepositions and adverbs of location, position, motion, direction...), denbora (aurretiazkotasun-, gerokotasun-, aldebekotasun-, iraupen- eta maiztasun-adberbioak eta denbora-esamoldeak: ago, last week, when, while, from... to, during, until, since, already, (not) yet...), modua (moduzko adberbioak eta esamoldeak) eta konparazioa (as/not so, ...-er / more than; the ...-est/ most, less/more), emaitza (so; so that), baldintza (first and second conditional, if, unless) eta zehar-estiloa (reported information, offers, suggestions and commands).
- Denbora (orainaldia, iragana eta etorkizuna), aspektu puntuala (simple tenses); iraunkorra (present and past simple/perfect; and future continuous); ohitura (simple tenses (+ Adv., e. g. usually); used to); inkoatiboa (start -ing); amaiera (stop -ing) eta modalitatea: faktualtasuna (declarative sentences); ahalmena (can; be able); posibilitatea/probabilitatea (may; might; perhaps); beharra (must; need; have (got) to); betebeharra (have (got) to; must; imperative); baimena (may, could; allow); asmoa (present continuous) eta modalitatea (can, could, must, should, may, have to, going to...).
- Baieztapena (tags), ezeztapena (not, never, no, nobody, nothing; negative tags, neither), galdera (Wh- questions; Aux. Questions; What is this for?; tags) eta harridura-esaldiak.

- Idazketa-sistemaren konbentzioak: aurrez landutako lexikoaren ortografia, puntuazio-markak.
- Norberaren lanak hobetzeko eta ikaskuntza-prozesuan aurrera egiteko interesa.
- Hizkuntza- eta komunikazio-ikaskuntzako lorpenen eta zailtasunen kontzientzia.

## **6. MULTZOA. Hizkuntzaren alderdi soziala**

- Atzerriko hizkuntzaren bidezko komunikazio-trukeetan parte hartzea beste hizkuntzetako eta kulturetako hitzuneekin, ICTak erabiliz.
- Atzerriko hizkuntzaren harreman sozialetarako arau nagusiak erabiltzea (konbentzio sozialak, kortesia-arauak, erregistroak, hitzik gabeko hizkuntza...), modu aktiboan, elkarlanean eta errespetuz.
- Inguruko hizkuntzen eta atzerriko hizkuntzaren arteko maileguak identifikatzea.
- ICTak erabiltzea beste herrialdeei eta kulturei buruzko informazioa eskuratzeko eta komunikatzeko.
- Atzerriko hizkuntza egiten den herrialdeetako elementu soziokultural eta geografiko nagusiak.
- Atzerriko hizkuntzak munduan duen egoera (herri-hizkuntza edo lingua franca).
- Eleaniztasunak ematen duen aberastasun pertsonala ezagutzea eta balioestea.
- Atzerriko hizkuntza nazioarteko komunikazio-tresnatzat hartzea, informazio berriak eskuratzeko bidetzat, eta bestelako kulturak eta bizimoduak ezagutzeko zubitatzat.
- Ikasgelako, ikastetxeko eta inguruko hizkuntza guztiak hartzea komunikatzeko eta ikasteko bidetzat.
- Bestelako kulturak eta hizkuntzak dituzten pertsonetikiko tratua norbera aberasteko bidetzat hartzea.
- Solaskideen hizkuntza-erabilerak errespetatzea, bai eta norberarenak ez bezalako kultura-ereduak ere.
- Mezu baztertzailere ororekiko jarrera kritikoa.

## EUSKAL CURRICULUMAREN BERARIAZKO EDUKIEN ZEHAZTAPENA

Atal honetan, era orientagarrian eta irekian, etapa osorako aurkezten diren edukiak, aurreko atalean aurkeztutako euskal curriculumaren berariazko eduki zehaztapena dira.

### 4. MULTZOA. Literatura Hezkuntza

- Euskal diasporaren ekarpena ingeleseko literaturari: Robert Laxalt, *Sweet Promise Land*.

### 6. MULTZOA. Hizkuntzaren alderdi soziala

- Atzerriko hizkuntzak munduan duen egoera eta Euskal Herrian duena.
- Europako gaur egun dagoen hizkuntza-errealitatea ezagutzea. Hizkuntza ofizialak, ez-ofizialak, nagusiak, gutxiak. Hizkuntzen Europako Karta. Unescoren proiektua: Amarauna languages.
- Estatu Batuetako euskal diasporan ingelesa eta euskararen arteko harremanen ondorioz sortutako hizkuntza-erregistro berriak (pilotariak, artzainak,..).
- Bale-arrantzaleak Kanadan egon zireneko arrasto linguistikoak eta soziologikoak.



## EBALUAZIO-IRIZPIDEAK ETA LORPEN-ADIERAZLEAK

### DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZAKO 1. MAILA

1. Ahozko testu laburrak eta testuinguru zehatzetan jarriak ulertzea eta interpretatzea, hainbat generotakoak eta hainbat euskarritan, egitura sinplekoak eta lexiko arruntekoak, argi eta astiro ahoskatuak, ikasleen esperientziatik hurbil dauden eguneroko gai zehatzei buruzkoak, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak, zentzu orokorra eta ideia nagusiak jasoz, eta proposatutako lanerako informazioa hautatuz, betiere baldintza akustikoak onak badira, esandakoa berriro entzun edo baieztapena eska badaiteke, eta irudien edo testuinguruaren babesa badago.
  - Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Ahozko testuen generoak identifikatzen ditu.
  - Testuaren ideia orokorra ulertu, eta bere hitzez adierazten du.
  - Gaia eta igorlearen asmoa ondorioztatzen du.
  - Ideia nagusi batzuk identifikatzen ditu, euskarri bisualaren laguntzaz.
  - Entzungaiari buruzko informazio zehatza eta garrantzitsua erauzten du.
  - Ganoraz erabiltzen ditu informazioa erregistratzeko baliabideak: fitxak, eskemak, taulak, informazio-hutsuneak, kontzeptu-mapak...
  - Hipotesiak formulatu eta ondorioak ateratzen ditu gaiari, testuinguruari edo esanahiei buruz, eta horretarako erabiltzen du irudien laguntza, hitzekoa ez den laguntza, eta gaiaz edo egoeraz lehendik dakiena.
  - Eguneroko egoerei buruzko eta gai arruntei nahiz zehatzei buruzko esamoldeak eta lexikoa ezagutzen ditu.
  - Ahozko testuak ulertzeko orduan agertzen diren zalantzak argitzeko estrategia egokiak erabiltzen ditu.
  - Modu aktiboan eta errespetuz entzun, eta galdera egokiak egiten ditu.
2. Ahozko testu soil eta laburrak sortzea, ezarritako irizpideei jarraituz, gai akademiko nahiz interes pertsonalei buruzkoak, hainbat euskarritan, hainbat helbururekin, egitura logikoarekin eta ahoskera egokiz, hitzezko eta hitzik gabeko baliabideak erabiliz.
  - Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Gai ezagunei buruzko ahozko testu laburrak, soilak eta aurrez landuak sortzen ditu, ereduaren laguntzaz.
  - Ahozko testuaren edukia planifikatzen du, bideratuta, komunikazio-egoeraren arabera: hartzailea, testuaren helburua, genero egokia, euskarria...
  - Ohar, eskema, gidoi eta abarren bidez planifikatzen du sortuko dituen ahozko testuen edukia.
  - Emandako irizpideei jarraituz bilatu eta hautatzen du informazioa, iturri analogiko, ikus-entzunezko nahiz digitaletan.
  - Modu logikoan antolatzen du informazioa eta egituratzen du testua, ezarritako irizpideei jarraituz, eta testu-antolatzaile ohikoenak eta soilenak erabiliz.

- Zailtasunak eta eskura dauden baliabideak neurtu ondoren, zeregina edo mezua egokitzen du.
  - Ikus-entzunezkoak eta IKTak eraginkortasunez erabiltzen ditu bere ahozko lanetan.
  - Ikasgelan landutako esamoldeak, egiturak eta lexikoa erabiltzen ditu.
  - Komunikazioa bermatzeko bezain zuzen, arin eta ahoskera egokiz hitz egiten du (nahiz eta batzuetan etenaldiak edo zalantzak egon, eta solaskideak eskatu esandakoa errepikatzeko), eta kontuan hartzen ditu egokitasuna, kortesia-arauak, doinua, keinuak eta gorputzaren jarrera.
  - Aurrez landutako konpentsazio-estrategiak erabiltzen ditu bere diskurtsoa ulergarriago egiteko: sinonimoak, laguntza eskatzea, gorputz-hizkuntza egokia...
  - Ebaluazio- eta zuzenketa-estrategiak erabiltzen ditu, lagunduta, norberaren eta inoren ahozko lanak hobetzeko.
3. Eguneroko egoera interaktiboetan parte hartzea, lagunduta, komunikazio-trukearen arauak errespetatuz.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Modu espontaneoan parte hartu, bere ikuspuntu bat modu xumean aurkeztu, eta ideiak nahiz informazioa trukatzeko.
  - Planifikatutako elkarreraginetan parte hartzen du: elkarrizketak, role-plays...
  - Taldeko elkarrizketetan parte hartzen du, lagunduta eta eztabaida nahiz negoziazioa erabiliz, bere burua espresatzeko, taldea eta zeregina kudeatzeko, iritziak kontrastatzeko eta erabakiak hartzeko.
  - Elkarrizketa hasi, mantendu nahiz amaitzeko oinarrizko estrategia erabiltzen ditu.
  - Hizketako txanda eta kortesia-arauak errespetatzen ditu.
  - Arretaz entzun eta solaskidearen hitzetara egokitzen du bere jarduna, galdera soilak eginez eta erantzunez, eta iruzkin egokiak eginez.
  - Lexiko, esamolde nahiz esaldi soilak eta oso ohikoak erabiltzen ditu, oinarrizko lokailuak dituztenak, komunikazio-truke laburretan moldatu ahal izateko.
  - Komunikazioa bermatzeko bezain argi hitz egiten du.
  - Ulertzen saiatzen da, bai eta bere burua ulertzera ematen ere.
  - Estereotipo baztertzailer oro saihesten du.
4. Modu kritikoan ulertzea eta interpretatzea idatzizko testu soilak, laburrak, ongi egituratuak eta lexiko arruntekoak, aurrez landutako generoetakoak, hainbat euskarritan, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak, eta zentzu orokorrari, ideia nagusiei eta bigarren mailako ideiare bati igartzea.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Bere mailaren arabera duten testuak irakurtzen ditu, gero eta autonomia handiagoz, hainbat euskarritan eta hainbat helbururekin.
  - Testuaren generoa ondorioztatzen du.
  - Igorlearen asmoaz ohartzen da idatzizko testuen elementu esplizituengatik, eta testuko komunikazio-funtzio nagusia/nagusiak bereizten du/ditu.

- Gai nagusia identifikatu, zentzu orokorrari igarri, eta ideia nagusiak eta bigarren mailakoren bat bereizten du.
  - Ondorioak ateratzeko eta hipotesiak formulatzeko erabiltzen ditu testuinguruko irudiak (ikonoak, ortotipografia...) eta gaiaz edo egoeraz lehendik dakiena, eta egiaztatu egiten ditu.
  - Denetarik antolatzaile grafikoak erabiltzen ditu ideiak antolatzeko, bai eta informazioaren erlazioa eta hierarkia erakusteko ere.
  - Eguneroko gaiei buruz, gai orokorrei buruz edo intereseko gaiei buruz aurrez landutako esamoldeak eta lexikoa ezagutzen ditu.
  - Norberaren ulermen-arazoak identifikatu, eta haiek konpontzeko eta hipotesiak berresteko estrategiak erabiltzen ditu: hitz eta esamolde ezezagunen esanahia ondorioztatzea, paperean nahiz digitalean dauden kontsulta-iturriak erabiltzea...
  - Informazioa eta iritzia bereizten ditu, laguntzarekin.
  - Beste hizkuntzei buruz dakiena erabiltzen du ulermena hobetzeko.
  - Iritzia eman eta modu soilean justifikatzen du, lehendik dakiena eta testuko informazioa erabiliz.
  - Gizarte-, arraza-, sexu- edo kultura-bazterketa adierazten duten irudiak nahiz edukiak identifikatu, eta ez erabiltzen saiatzen da.
5. Garrantziko informazio espezifikoa aurkitzea eta hautatzea, irakurgaiaren helburua zein den kontuan hartuta.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Badaki zein den irakurketaren helburua, eta haren araberako estrategiak erabiltzen ditu: skimming, scanning...
  - Informazio-iturri analogiko nahiz digitalik egokienak erabiltzen ditu, bideratuta, irakurgaiaren helburua zein den kontuan hartuta.
  - Hitzezko eta ez-hitzezko elementuak erabiltzen ditu, bideratuta, informazioa aurkitzeko; adibidez, irudiak, testuaren banaketa, letra mota, aurkibideak...
  - Irakurgaiaren helburuari dagokion informazio adierazgarria hautatu, eta emandako baliabideak erabiliz jasotzen du: taulak, galdera-sortak, antolatzaile grafikoak...
6. Idatziko testuak sortzea, soilak, laburrak eta ongi egituratuak, lexiko arruntekoak, alde aurretik egindako plangintza bati jarraituz eta modu gutxi-asko autonomoan, hainbat euskarri eta generotakoak, ikasgelako ohiko jarduerekin lotuak, gai akademiko nahiz pertsonalei buruzkoak, lagunduta, egokitasun, koherentzia, kohesio eta zuzentasun txukun batez.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Idatziko testu soil eta laburrak sortzen ditu, bideratuta, paperean nahiz digitalean.
  - Bere idazlanak egokitu egiten ditu komunikazio-egoeraren ezaugarri nagusietara: hartzailea, testuaren helburua, euskarria, generoa...
  - Testua planifikatu, idatzi eta berrikusten du, modu sistematikoan.
  - Helburuaren araberako informazioa bilatu, hautatu eta prozesatzen du hainbat iturritan, bideratuta.
  - Aurrez landutako generoen oinarriko ezaugarriak aplikatzen ditu, bideratuta.

- Zeregina edo mezua egokitzen du, lagunduta, zailtasunak eta eskura dauden baliabideak neurtu ondoren.
  - Ikasgelan aurrez landutako ortografia, puntuazioa, sintaxia, esamoldeak eta lexikoa egoki erabiltzen ditu, informazioa, iritziak nahiz ikuspuntuak jakinarazteko.
  - Hizkuntza-elementurik ohikoenak erabiltzen ditu ideien barne-kohesiorako: erreferentea mantentzea, lokailuak eta puntuazio-markak.
  - Norberaren eta inoren testuak berrikusteko nahiz hobetzeko ebaluazio-estrategiak erabiltzen ditu, gero eta autonomia handiagoz.
  - IKTak erabiltzen ditu informazioa bilatu, idazlanak egin, informazioa zabaldu, komunikatu eta lankidetzan jarduteko, gero eta autonomia handiagoz.
  - Testuak argi, garbi eta txukun aurkezten ditu.
  - Esamolde eta irudi baztertzaila oro saihesten du bere idazlanetan.
7. Literatura gozamen- eta ikaskuntza-iturritzat hartzea, kulturara hurbiltzeko bidetzat, eta norberaren hizkuntza-ondarea nahiz mundu pertsonala aberasteko zubitzat.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Ahozko, idatzizko edo ikus-entzunezko testu moldatuak irakurri edo entzuten ditu, hainbat generotakoak, eta haiek hautatzeko irizpide pertsonalak adierazten ditu.
  - Liburutegia, mediateka eta Internet erabiltzen ditu.
  - Testuari buruzko bere iritzia ematen du, ahoz nahiz idatziz, modu soilean, hainbat euskarri erabiliz.
  - Literatura-testuari buruzko gogoeta partekatu eta lagunduetan parte hartzen du, sentipenak, pentsamenduak eta balio kolektiboak transmititzeko.
  - Parte-hartze aktiboa du testuak dramatizatzen, birsortzen eta errezitatzen, erritmoa, ahoskera nahiz intonazioa zainduz, eta eszenaratzeko estrategia soilak erabiliz.
  - Literatura asmoko testu soil eta laburrak sortzen ditu, alde aurretik egindako plangintza bati jarraituz, gogoeta eginez, ereduak aztertuz, eta irakurketetan ikasitakoa erabiliz.
8. Atzerriko hizkuntzan eta beste hizkuntzetan eskuratutako ezaguerak eta estrategiak erabiltzea, modu gutxi-asko autonomoan, ulermen-arazoak konpontzeko ez ezik testuak idazteko eta berrikusteko, lagunduta.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Hizkuntza-alderdiei buruz eta testu-tipologiari buruz beste hizkuntzetan ikasitakoa erabiltzen du atzerriko hizkuntzaren ulermena eta ekoizpena hobetzeko.
  - Gai akademikoei eta egunerokoei buruzko lexiko oso arrunta identifikatu eta erabiltzen du.
  - Hainbat komunikazio-egoeratako esamoldeak erabiltzen ditu: kortesia, akordioa, eskaera, betebeharra...
  - Ahozko nahiz idatzizko bere lanei zuzentasuna, koherentzia eta kohesioa emate aldera, aurrez landutako hizkuntza-elementuak egoki erabiltzen ditu: ortografia- eta puntuazio-arauak, lokailuak, deiktikoak, denbora, modua, aspektua, kantitatea...
  - Dakizkien hizkuntzetako kategoria gramatikalak, esamoldeak eta hitzak konparatzen ditu haien artean.

- Emandako eredu batzuen antzeko ahoskera, erritmoa, intonazioa eta azentuazioa erabiltzen du, modu argi eta ulergarrian.
  - Idazlan bat egiteko orduan, zalantzak argitzeko tresnak erabiltzen ditu (hiztegia, zuzentzaile ortografikoa...), modu gutxi-asko autonomoan.
  - Hizkuntzaren plano bateko eta besteko akats nagusiak identifikatu eta zuzentzen ditu, jarraibideak emanda, norberaren eta inoren testuetan.
  - Bere erreperториoko hizkuntzen arteko transferentzia negatiborik ohikoenak identifikatu eta zuzentzen ditu.
  - Inoren ekarpenak balioetsi, eta kontuan hartzen ditu.
  - Norberaren lan pertsonalaz arduratu, eta antolatu egiten du.
  - Norberaren aurrerapenak balioetsi, eta hobeto ikasten laguntzen dioten baliabideak eta estrategiak identifikatzen ditu.
9. Atzerriko hizkuntza erabiltzea hizkuntza nahiz kultura desberdineko pertsonen arteko komunikazio- eta ulermen-bidetzat, bai eta ikaskuntza-baliabidetzat ere.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Atzerriko hizkuntzako komunikazio-trukeetan parte hartzen du, modu aktiboan eta errespetuz.
  - Egoki erabiltzen ditu gizarte-harremanetako arau nagusiak: kortesia-arauak, erregistroa, hitzik gabeko hizkuntza...
  - Atzerriko hizkuntza erabiltzen du harreman pertsonalak finkatzeko eta proiektutan laguntzeko, ahozko nahiz idatzizko harremanetan teknologia berriak erabiliz.
  - Atzerriko hizkuntza erabiltzen du ikasteko tresnatzat, eta denetariko informazio-iturriak eskuratzeko bidetzat.
  - Atzerriko hizkuntza ikasi, eta hartan komunikatzeko interesa dauka.
  - Jatorri eta kultura desberdineko pertsonekin komunikatzeko orduan, eleaniztun izatearen garrantziaz ohartzen da.
  - Inguruko eleaniztasunaz ohartu, eta modu positiboan balioesten du.
  - Estereotipo baztertzaille oro saihesten du.
  - Ikasgelan eta kanpoan sortutako ikaskuntza-aukerez baliatzeko interesa dauka.
10. Beste kultura batzuetako elementu sozial, linguistiko nahiz kulturalak identifikatu, errespetatu eta ezagutzeko interesa izatea, eta bere kulturarekin erlazionatzea.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Inguruko hizkuntzen eta atzerriko hizkuntzaren arteko maileguak ezagutzen ditu.
  - Atzerriko hizkuntza egiten den testuinguru soziokultural eta geografikoaren ezaugarri batzuk ezagutzen ditu.
  - Atzerriko hizkuntzak munduan duen egoerari buruzko datu orokor batzuk aipatzen ditu (herri-hizkuntza edo lingua franca).
  - Norberaren kulturakoak bezalakoak ez diren balioen nahiz ohituren aurrean interesa eta errespetua dauka.
  - Inguruko eleaniztasunaren nahiz kultura-aniztasunaren aurrean interesa eta jarrera ona dauka.

**DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZAKO 2. MAILA**

1. Ahozko testu laburrak eta testuinguruan jarriak ulertzea eta interpretatzea, hainbat generotakoak eta hainbat euskarritan, egitura gero eta konplexuagoa eta lexiko arrunta dutenak, argi eta astiro ahoskatuak, ikasleen esperientziatik hurbil dauden eguneroko gai zehatzei buruzkoak, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak, zentzu orokorra eta ideia nagusiak jasoz, eta proposatutako lanerako informazioa hautatuz, betiere baldintza akustikoak onak badira, esandakoa berriro entzun edo baieztapena eska badaiteke, eta irudien edo testuinguruaren babesa badago.
  - Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Landutako ahozko testuen generoak identifikatzen ditu.
  - Testuaren ideia orokorra ulertu, eta bere hitzez adierazten du.
  - Gaia eta igorlearen asmoa ondorioztatu, eta testuko komunikazio-funtzio nagusia bereizten du.
  - Ideia nagusi batzuk identifikatzen ditu, euskarri bisualaren laguntzaz.
  - Entzungaiari buruzko informazio zehatza eta garrantzitsua erauzten du.
  - Ganoraz erabiltzen ditu informazioa erregistratzeko baliabideak: fitxak, eskemak, taulak, informazio-hutsuneak, kontzeptu-mapak...
  - Hipotesiak formulatu eta ondorioak ateratzen ditu gaiari, testuinguruari edo esanahiei buruz, eta horretarako erabiltzen du irudien laguntza, hitzekoa ez den laguntza, hizkuntza-elementu esanguratsuak, eta gaiaz edo egoeraz lehendik dakiena.
  - Eguneroko egoerei buruzko eta gai arruntei buruzko esamoldeak eta lexikoa ezagutzen ditu.
  - Ahozko testuak ulertzeko orduan agertzen diren zalantzak argitzeko estrategia egokiak erabiltzen ditu.
  - Modu aktiboan eta errespetuz entzun, eta galdera egokiak egiten ditu.
2. Gai akademiko nahiz pertsonalei buruzko ahozko testu laburrak sortzea, ezarritako irizpideei jarraituz, hainbat euskarritan, hainbat helbururekin, egitura logikoarekin eta ahoskera egokiz, hitzeko eta hitzik gabeko baliabideak erabiliz.
  - Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Gai ezagunei buruzko ahozko testu laburrak, soilak eta aurrez landuak sortzen ditu, gidoi bati jarraituz eta ereduaren laguntzaz.
  - Ahozko testuaren edukia planifikatzen du, modu gutxi-asko autonomoan, komunikazio-egoeraren arabera: hartzailea, testuaren helburua, genero egokia, euskarria...
  - Ohar, eskema, gidoi eta abarren bidez planifikatzen du ahozko testuen edukia.
  - Modu gutxi-asko autonomoan bilatu eta hautatzen du informazioa, iturri analogiko, ikus-entzunezko nahiz digitaletan.
  - Modu logikoan antolatzen du informazioa eta egituratzen du testua, ezarritako irizpideei jarraituz, eta testu-antolatzaile ohikoenak eta soilenak erabiliz.
  - Zailtasunak eta eskura dauden baliabideak neurtu ondoren, zeregina edo mezua egokitzen du.
  - Ikus-entzunezkoak eta IKTak eraginkortasunez erabiltzen ditu bere ahozko lanetan.
  - Ikasgelan aurrez landutako esamoldeak, egiturak eta lexikoa erabiltzen ditu.

- Komunikazioa bermatzeko bezain zuzen, arin eta ahoskera egokiz hitz egiten du (nahiz eta batzuetan etenaldiak edo zalantzak egon, eta solaskideak batzuetan eskatu esandakoa errepikatzen), eta kontuan hartzen ditu egokitasuna, kortesia-arauak, doinua, keinuak eta gorputzaren jarrera.
  - Aurrez landutako konpentsazio-estrategiak erabiltzen ditu bere diskurtsoa ulergarriago egiteko: sinonimoak, laguntza eskatzea, gorputz-hizkuntza egokia...
  - Ebaluazio- eta zuzenketa-estrategiak erabiltzen ditu norberaren eta inoren ahozko lanak hobetzeko, modu gutxi-asko autonomoan.
3. Eguneroko egoera interaktiboetan parte hartzea, komunikazio-trukearen arauak errespetatuz, modu gutxi-asko autonomoan.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Modu espontaneoan parte hartu, bere ikuspuntu bat modu xumean aurkeztu, eta ideiak nahiz informazioa trukatzeko.
  - Planifikatutako elkarreraginetan parte hartzen du: elkarrizketak, role-plays...
  - Taldeko elkarrizketetan parte hartzen du, modu gutxi-asko autonomoan eta eztabaida nahiz negoziazioa erabiliz, bere burua espresatzeko, taldea eta zeregina kudeatzeko, iritziak kontrastatzeko eta erabakiak hartzeko.
  - Elkarrizketa hasi, mantendu nahiz amaitzeko oinarrizko estrategiak erabiltzen ditu.
  - Hizketako txandak eta kortesia-arauak errespetatzen ditu.
  - Arretaz entzun eta solaskidearen hitzetara egokitzen du bere jarduna, galdera soilak eginez eta erantzunez, eta iruzkin egokiak eginez.
  - Lexiko, esamolde nahiz esaldi soilak eta ohikoak erabiltzen ditu, oinarrizko lokailuak dituztenak, komunikazio-truke laburretan moldatu ahal izateko.
  - Komunikazioa bermatzeko bezain argi hitz egiten du.
  - Ulertzen saiatzen da, bai eta bere burua ulertzera ematen ere.
  - Estereotipo baztertzailerok saihesten du.
4. Modu kritikoan ulertzea eta interpretatzea idatzizko testu soilak, laburrak edo ez oso luzeak, ongi egituratuak eta lexiko arruntekoak, aurrez landutako generoetakoak, hainbat euskarritan, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak, eta zentzu orokorrari, ideia nagusiei eta bigarren mailako ideia batzuei igartzea.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Bere mailaren arabera luzera duten testuak irakurtzen ditu, gero eta autonomia handiagoz, hainbat euskarritan eta hainbat helbururekin.
  - Testuaren generoa ondorioztatzen du.
  - Igorlearen asmoaz ohartzen da idatzizko testuen elementu esplizituengatik, eta testuko komunikazio-funtzio nagusia/nagusiak bereizten du/ditu.
  - Gai nagusia identifikatu, zentzu orokorrari igarri, eta ideia nagusiak eta bigarren mailako batzuk bereizten ditu.
  - Denetariko antolatzaile grafikoak erabiltzen ditu ideiak antolatzeko, bai eta informazioaren erlazioa eta hierarkia erakusteko ere.

- Ondorioak ateratzeko eta hipotesiak formulatzeko erabiltzen ditu testuinguruko irudiak (ikonoak, ortotipografia...), hizkuntza-elementu esanguratsuak eta gaiaz edo egoeraz lehendik dakiena, eta egiaztatu egiten ditu.
  - Eguneroko gaiet buruz, gai orokorrei buruz edo intereseko gaiet buruz aurrez landutako esamoldeak eta lexikoa ezagutzen ditu.
  - Norberaren ulermen-arazoak identifikatu, eta haiek konpontzeko eta hipotesiak berresteko estrategiak erabiltzen ditu: hitz eta esamolde ezezagunen esanahia ondorioztatzea, paperean nahiz digitalean dauden kontsulta-iturriak erabiltzea...
  - Informazioa eta iritzia bereizten ditu, modu gutxi-asko autonomoan.
  - Informazioaren balioa eta sinesgarritasuna aztertzen du, lagunduta, lehendik dakienean oinarrituta.
  - Beste hizkuntzei buruz dakiena erabiltzen du ulermena hobetzeko.
  - Iritzia eman eta modu soilean justifikatzen du, lehendik dakiena eta testuko informazioa erabiliz.
  - Gizarte-, arraza-, sexu- edo kultura-bazterketa adierazten duten irudiak nahiz edukiak identifikatu, eta ez erabiltzen saiatzen da.
5. Garrantziko informazio espezifikoak aurkitzea eta hautatzea, irakurgaiaren helburua zein den kontuan hartuta.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Badaki zein den irakurketaren helburua, eta haren araberrako estrategiak erabiltzen ditu: skimming, scanning...
  - Informazio-iturri analogiko nahiz digitalik egokienak erabiltzen ditu, modu gutxi-asko autonomoan, irakurgaiaren helburua zein den kontuan hartuta.
  - Hitzeko eta ez-hitzeko elementuak erabiltzen ditu, modu gutxi-asko autonomoan, informazioa aurkitzeko; adibidez, irudiak, testuaren banaketa, letra mota, aurkibideak...
  - Irakurgaiaren araberrako informazioa hautatu, eta emandako baliabideak erabiliz jasotzen du: taulak, galdera-sortak, antolatzaile grafikoak...
6. Idatziko testuak sortzea, soilak, laburrak edo ez oso luzeak eta ongi egituratuak, alde aurretik egindako plangintza bati jarraituz eta modu gutxi-asko autonomoan, hainbat euskarri eta generotakoak, ikasgelako ohiko jarduerekin lotuak, gai akademiko nahiz pertsonalei buruzkoak, lagunduta, egokitasun, koherentzia, kohesio eta zuzentasun txukun batez.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Idatziko testu soilak, laburrak edo ez oso luzeak sortzen ditu, modu gutxi-asko autonomoan, paperean nahiz digitalean.
  - Bere idazlanak egokitu egiten ditu komunikazio-egoeraren ezaugarri nagusietara: hartzailea, testuaren helburua, euskarria, generoa...
  - Testua planifikatu, idatzi eta berrikusten du, modu sistematikoan.
  - Zeregina edo mezua egokitzen du, modu gutxi-asko autonomoan, zailtasunak eta eskura dauden baliabideak neurtu ondoren.
  - Ikasgelan landutako lexikoa, esamoldeak eta hizkuntza-egiturak egoki erabiltzen ditu.
  - Hizkuntza-elementurik ohikoenak erabiltzen ditu ideien barne-kohesiorako: erreferentzia mantentzea, lokailuak eta puntuazio-markak.



- Norberaren eta inoren testuak berrikusteko nahiz hobetzeko ebaluazio-estrategiak erabiltzen ditu, gero eta autonomia handiagoz.
  - IKTak erabiltzen ditu informazioa bilatu, idazlanak egin, informazioa zabaldu, komunikatu eta lankidetzan jarduteko, gero eta autonomia handiagoz.
  - Testuak argi, garbi eta txukun aurkezten ditu.
  - Esamolde eta irudi baztertzaila oro saihesten du bere idazlanetan.
7. Literatura gozamen- eta ikaskuntza-iturritzat hartzea, kulturara hurbiltzeko bidetzat, eta norberaren hizkuntza-ondarea nahiz mundu pertsonala aberasteko zubitzat.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Ahozko, idatzizko edo ikus-entzunezko testu moldatuak irakurri edo entzuten ditu, hainbat generotakoak, eta haiek hautatzeko irizpide pertsonalak adierazten ditu.
  - Liburutegia, mediateka eta Internet erabiltzen ditu.
  - Testuari buruzko bere iritzia ematen du, ahoz nahiz idatziz, modu soilean, hainbat euskarri erabiliz.
  - Literatura-testuari buruzko gogoeta partekatu eta lagunduetan parte hartzen du, sentipenak, pentsamenduak eta balio kolektiboak transmititzeko.
  - Parte-hartze aktiboa du testuak dramatizatzen, birsortzen eta erreztatzen, erritmoa, ahoskera nahiz intonazioa zainduz, eta eszenaratzeko estrategia soilak erabiliz.
  - Literatura asmoko testu laburrak edo ez oso luzeak sortzen ditu, aldeztuak egindako plangintza bati jarraituz, gogoeta eginez, ereduak aztertuz, eta irakurketetan ikasitakoa erabiliz.
8. Atzerriko hizkuntzan eta beste hizkuntzetan eskuratutako ezaguerak eta estrategiak erabiltzea, modu gutxi-asko autonomoan, ulermen-arazoak konpontzeko ez ezik testuak idazteko eta berrikusteko, lagunduta.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Hizkuntza-alderdiei buruz eta testu-tipologiari buruz beste hizkuntzetan ikasitakoa erabiltzen du atzerriko hizkuntzaren ulermena eta idazmena hobetzeko.
  - Gai akademikoei eta egunerokoei buruzko lexiko oso arrunta identifikatu eta erabiltzen du.
  - Hainbat komunikazio-egoeratako esamoldeak erabiltzen ditu: kortesia, akordioa, eskaera, betebeharra...
  - Ahozko nahiz idatzizko bere lanei zuzentasuna, koherentzia eta kohesioa emate aldera, aurrez landutako hizkuntza-elementuak egoki erabiltzen ditu: ortografia- eta puntuazio-arauak, lokailuak, deiktikoak, denbora, modua, aspektua, kantitatea...
  - Dakizkien hizkuntzetako kategoria gramatikalak, esamoldeak eta hitzak konparatzen ditu haien artean.
  - Emandako eredu batzuen antzeko ahoskera, erritmoa, intonazioa eta azentuazioa erabiltzen du, modu argi eta ulergarrian.
  - Idazlan bat egiteko orduan, zalantzak argitzeko tresnak erabiltzen ditu (hiztegia, zuzentzaile ortografikoa...), modu gutxi-asko autonomoan.
  - Hizkuntzaren plano bateko eta besteko akats nagusiak identifikatu eta zuzentzen ditu, jarraibideak emanda, norberaren eta inoren testuetan.

- Bere erreperatorioko hizkuntzen arteko transferentzia negatiborik ohikoenak identifikatu eta zuzentzen ditu.
  - Inoren ekarpenak balioetsi, eta kontuan hartzen ditu.
  - Norberaren lan pertsonalaz arduratu, eta antolatu egiten du.
  - Norberaren aurrerapenak balioetsi, eta hobeto ikasten laguntzen dioten baliabideak eta estrategiak identifikatzen ditu.
9. Atzerriko hizkuntza erabiltzea hizkuntza nahiz kultura desberdineko pertsonen arteko komunikazio- eta ulermen-bidetzat, bai eta ikaskuntza-baliabidetzat ere.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Atzerriko hizkuntzako komunikazio-trukeetan parte hartzen du, modu aktiboan eta errespetuz.
  - Egoki erabiltzen ditu gizarte-harremanetako arau nagusiak: kortesia-arauak, erregistroa, hitzik gabeko hizkuntza...
  - Atzerriko hizkuntza erabiltzen du harreman pertsonalak finkatzeko eta proiektutan laguntzeko, ahozko nahiz idatzizko harremanetan teknologia berriak erabiliz.
  - Atzerriko hizkuntza erabiltzen du ikasteko tresnatzat, eta denetariko informazio-iturriak eskuratzeko bidetzat.
  - Atzerriko hizkuntza ikasi, eta hartan komunikatzeko interesa dauka.
  - Jatorri eta kultura desberdineko pertsonekin komunikatzeko orduan, eleaniztun izatearen garrantziaz ohartzen da.
  - Inguruko eleaniztasunaz ohartu, eta modu positiboan balioesten du.
  - Estereotipo baztertzailerik saihesten du.
  - Ikasgelan eta kanpoan sortutako ikaskuntza-aukerez baliatzeko interesa dauka.
10. Beste kultura batzuetako elementu sozial, linguistiko nahiz kulturalak identifikatu, errespetatu eta ezagutzeko interesa izatea, eta bere kulturarekin erlazionatzea.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Inguruko hizkuntzen eta atzerriko hizkuntzaren arteko maileguak ezagutzen ditu.
  - Atzerriko hizkuntza egiten den testuinguru soziokultural eta geografikoaren ezaugarri batzuk ezagutzen ditu.
  - Atzerriko hizkuntzak munduan duen egoerari buruzko datu orokor batzuk aipatzen ditu (herri-hizkuntza edo lingua franca).
  - Norberaren kulturakoak bezalakoak ez diren balioen nahiz ohituren aurrean interesa eta errespetua dauka.
  - Inguruko eleaniztasunaren nahiz kultura-aniztasunaren aurrean interesa eta jarrera ona dauka.

**DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZAKO 3. MAILA**

1. Ahozko testu laburrak edo ez oso luzeak ulertzea eta interpretatzea, testuinguruan jarriak eta ongi egituratuak, hainbat generotakoak eta hainbat euskarritan, argi eta astiro edo ez oso bizkor ahoskatuak, ikasleen esperientziatik hurbil dauden eguneroko gai zehatzei buruzkoak, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak, zentzu orokorra eta ideia nagusiak jasoz, eta proposatutako lanerako informazioa hautatuz, betiere baldintza akustikoek mezua distorsionatzen ez badute eta esandakoa berriro entzun badaiteke.
  - Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Ahozko testuen ohiko generoak identifikatzen ditu.
  - Testuaren ideia orokorra ulertu, eta bere hitzez adierazten du.
  - Gaia eta igorlearen asmoa ondorioztatu, eta testuko komunikazio-funtzio nagusia/nagusiak bereizten du/ditu.
  - Ideia nagusi batzuk eta informazio garrantzitsua identifikatzen ditu, irudiaren laguntzaz.
  - Entzungaiari buruzko informazio zehatza eta garrantzitsua erauzten du.
  - Ganoraz erabiltzen ditu informazioa erregistratzeko baliabideak: fitxak, eskemak, taulak, informazio-hutsuneak, kontzeptu-mapak...
  - Hipotesiak formulatu eta ondorioak ateratzen ditu, hizkuntzako eta hizkuntzaz gaineko elementu esanguratsuak erabiliz, bai eta gaiak edo egoerak lehendik dakiena ere.
  - Eguneroko egoerei eta gai orokorrei buruzko edo norberaren intereseko ahozko lexiko arrunta ezagutzen du, hitz eta esamolde bakanago edo zehatzagoen zentzua testuingurutik edo kontestutik ondorioztatzen du, ikusitakoaren laguntzaz.
  - Ahozko testuak ulertzeko orduan agertzen diren zalantzak argitzeko estrategia egokiak erabiltzen ditu.
  - Modu aktiboan eta errespetuz entzun, eta galdera egokiak egiten ditu.
2. Ahozko testu laburrak eta hizkuntza soilekoak sortzea, ezarritako irizpideei jarraituz, eguneroko gaien buruzkoak, interes pertsonalekoak eta akademikoak, hainbat euskarritan, hainbat helburrekin, egitura logikoarekin eta ahoskera egokiz, hitzezko eta hitzik gabeko baliabideak erabiliz.
  - Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Gai ezagunei buruzko ahozko testu argiak eta ongi egituratuak sortzen ditu, aurrez landuak, ereduak laguntzaz.
  - Ahozko testuaren edukia planifikatzen du, gero eta autonomia handiagoz, komunikazio-egoeraren arabera: hartzailea, testuaren helburua, genero egokia, euskarria...
  - Ohar, eskema, gidoi eta abarren bidez planifikatzen du ahozko testuen edukia.
  - Gero eta autonomia handiagoz bilatu eta hautatzen du informazioa, iturri analogiko, ikus-entzunezko nahiz digitaletan.
  - Modu logikoan antolatzen du informazioa eta egituratzen du testua, komunikazio asmoaren arabera eta testu-antolatzaile ohikoenak erabiliz.
  - Zailtasunak eta eskura dauden baliabideak neurtu ondoren, zeregina edo mezua egokitzen du.
  - Ikus-entzunezkoak eta IKTak erabiltzen ditu bere ahozko lanetan, ganoraz.

- Gai orokorrei eta akademikoei buruzko edo ohiko egitura sintaktikoak eta lexikoa erabiltzen ditu, eraginkortasunez komunikatzeko.
  - Komunikazioa bermatzeko bezain zuzen, arin eta ahoskera nahiz intonazio ulergarri hitz egiten du (nahiz eta komunikazioa eteten ez duten okerrak egin ahoskeran batzuetan, eta solaskideek noizean behin eskatu esandakoa errepikatzen), eta kontuan hartzen ditu egokitasuna, kortesia-arauak, doinua, keinuak eta gorputzaren jarrera.
  - Hizkuntza-gabeziak konpentsatzen ditu hizkuntza-prozeduren bidez (sinonimoak erabiltzea, definitzea edo parafraseatzea), hizkuntzaz gaineko edo testuaz gaineko prozeduren bidez (laguntza eskatzea, deiktikoak erabiltzea, ekintzak egitea, gorputz-hizkuntza egokia erabiltzea...).
  - Ebaluazio- eta zuzenketa-estrategiak erabiltzen ditu norberaren eta inoren ahozko lanak hobetzeko, gero eta autonomia handiagoz.
3. Eguneroko egoera interaktiboetan parte hartzea, komunikazio-trukearen arauak errespetatuz, gero eta autonomia handiagoz.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Modu espontaneoan parte hartu, bere ikuspuntu bat aurkeztu, gehiago edo gutxiago argudiatuz, eta ideiak nahiz informazioa trukatzeko.
  - Gai orokorrei edo akademikoei buruzko harreman planifikatuetan parte hartzen du eta, zuzenean galdetzen zaionean, behar adina informazio trukatu, eta bere ideiak eta iritziak adierazten ditu.
  - Taldeko elkarrizketetan parte hartzen du, gero eta autonomia handiagoz eta eztabaida nahiz negoziazioa erabiliz, bere burua espresatzeko, taldea eta zeregina kudeatzeko, iritziak kontrastatzeko eta erabakiak hartzeko.
  - Komunikazio-estrategiak erabiltzen ditu, gero eta autonomia handiagoz, norberaren ulermena erregulatzeko, norberaren diskurtsoa ulergarriago egiteko, eta komunikazio-etenaldiak gainditzeko.
  - Hizketako txanda eta kortesia-arauak errespetatzen ditu.
  - Arretaz entzun eta solaskidearen hitzetara egokitzen du bere jarduna, galderak eginez eta erantzunez, eta iruzkin egokiak eginez.
  - Lexiko eta esamolde egokiak erabiltzen ditu, komunikazio-truke laburretan moldatu ahal izateko adina.
  - Komunikazioa bermatzeko bezain argi eta arin espresatzen da.
  - Ulertzen saiatzen da, bai eta bere burua ulertzera ematen ere.
  - Estereotipo baztertzailerok saihesten du.
4. Modu kritikoan ulertzea eta interpretatzea idatzizko testuak, gero eta luzeagoak eta lexiko nahiz egitura aberatsekoak, aurrez landutako generoetakoak, hainbat euskarritan, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak, eta zentzu orokorrari, ideia nagusiei eta bigarren mailako ideia batzuei igartzea.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Bere mailaren arabera luzera duten testuak irakurtzen ditu, gero eta autonomia handiagoz, hainbat euskarritan eta hainbat helbururekin.
  - Testuaren generoa ondorioztatzen du.

- Igorlearen asmoaz ohartzen da idatzizko testuen elementu esplizitu eta implizituengatik, eta testuko komunikazio-funtzio nagusia/nagusia bereizten du/ditu.
  - Gai nagusia identifikatu, zentzu orokorrari igarri, eta ideia nagusiak eta bigarren mailako batzuk bereizten ditu.
  - Denetariko antolatzaile grafikoak erabiltzen ditu ideiak antolatzeko, bai eta informazioaren erlazioa eta hierarkia erakusteko ere.
  - Ondorioak ateratzeko eta hipotesiak formulatzeko erabiltzen ditu testuinguruko irudiak (ikonoak, ortotipografia...), hizkuntza-elementu esanguratsuak eta gaiaz edo egoeraz lehendik dakiena, eta egiaztatu egiten ditu.
  - Eguneroko gaiei buruzko, gai orokorreari buruzko edo intereseko gaiei buruzko lexikoa eta esamolde arrunt batzuk ezagutzen ditu, eta testuingurutik edo kotestutik ondorioztatzen du hitz eta esamolde bakanago edo zehatzagoen zentzua, ikusitakoaren laguntzaz.
  - Norberaren ulermen-arazoak identifikatu, eta haiek konpontzeko eta hipotesiak berresteko estrategiak erabiltzen ditu: hitz eta esamolde ezezagunen esanahia ondorioztatzea, paperean nahiz digitalean dauden kontsulta-iturriak erabiltzea...
  - Informazioa eta iritzia bereizten ditu, gero eta autonomia handiagoz.
  - Informazioaren balioa eta sinesgarritasuna aztertzen du, lagunduta, lehendik dakienean oinarrituta.
  - Beste hizkuntzei buruz dakiena erabiltzen du ulermena hobetzeko.
  - Iritzia eman eta justifikatu egiten du, lehendik dakiena eta testuko informazioa erabiliz.
  - Gizarte-, arraza-, sexu- edo kultura-bazterketa adierazten duten irudiak nahiz edukiak identifikatu, eta ez erabiltzen saiatzen da.
5. Garrantziko informazio espezifikoak aurkitzea eta hautatzea, irakurgaiaren helburua zein den kontuan hartuta.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Badaki zein den irakurketaren helburua, eta haren arabera estrategiak erabiltzen ditu.
  - Informazio-iturri analogiko nahiz digitalik egokienak erabiltzen ditu, gero eta autonomia handiagoz, irakurgaiaren helburua zein den kontuan hartuta.
  - Hizkuntzako eta hizkuntzaz gaineko elementuak erabiltzen ditu, gero eta autonomia handiagoz, informazioa aurkitzeko: irudiak, tipografia...
  - Irakurgaiaren arabera informazioa hautatu, eta emandako baliabideak erabiliz jasotzen du: taulak, galdera-sortak, antolatzaile grafikoak...
6. Idatzizko testuak sortzea, alde aurretik egindako plangintza bati jarraituz eta modu gutxi-asko autonomoan, gero eta luzeagoak eta lexiko nahiz egitura aberatsekoak, hainbat generotakoak, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak, egokitasun, koherentzia, kohesio eta zuzentasun txukun batez.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Idatzizko testuak sortzen ditu, gero eta autonomia handiagoz, paperean nahiz digitalean.
  - Bere idazlanak egokitu egiten ditu komunikazio-egoeraren ezaugarri nagusietara: hartzailea, testuaren helburua, euskarria, generoa...
  - Testua planifikatu, idatzi eta berrikusten du, modu sistematikoan.

- Helburuaren araberako informazioa bilatu, hautatu eta prozesatu du, gero eta autonomia handiagoz eta hainbat iturritan.
  - Aurrez landutako generoen ezaugarri nagusiak aplikatzen ditu, gero eta autonomia handiagoz.
  - Zailtasunak eta eskura dauden baliabideak neurtu ondoren, zeregina edo mezua egokitzen du.
  - Ikasgelan landutako ortografia, puntuazioa, sintaxia, esamoldeak eta lexikoa egoki erabiltzen ditu, informazioa, iritziak nahiz ikuspuntuak komunikatzeko.
  - Hizkuntza-elementurik ohikoenak erabiltzen ditu, ganoraz, ideien barne-koehesiorako: erreferentzia mantentzea, lokailuak eta puntuazio-markak.
  - Norberaren eta inoren testuak berrikusteko nahiz hobetzeko autoebaluazio- eta koebaluazio-estrategiak erabiltzen ditu, gero eta autonomia handiagoz.
  - ITak erabiltzen ditu informazioa bilatu, idazlanak egin, informazioa zabaldu, komunikatu eta lankidetzan jarduteko.
  - Testuak argi, garbi eta txukun aurkezten ditu.
  - Esamolde eta irudi baztertzaila oro saihesten du bere idazlanetan.
7. Literatura gozamen- eta ikaskuntza-iturritzat hartzea, kulturara hurbiltzeko bidetzat, eta norberaren hizkuntza-ondarea nahiz mundu pertsonala aberasteko zubitzat.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Ahozko, idatziko edo ikus-entzunezko testu moldatuak irakurri edo entzuten ditu, hainbat generotakoak, eta haiek hautatzeko irizpide pertsonalak adierazten ditu.
  - Liburutegia, mediateka eta Internet erabiltzen ditu.
  - Testuari buruzko bere iritzia ematen du, ahoz nahiz idatziz, modu soilean, hainbat euskarri erabiliz.
  - Literatura-testuari buruzko gogoeta partekatu eta lagunduetan parte hartzen du, sentipenak, pentsamenduak eta balio kolektiboak transmititzeko.
  - Parte-hartze aktiboa du testuak dramatizatzen, birstortzen eta errezitatzen, erritmoa, ahoskera nahiz intonazioa zainduz, eta eszenaratzeko estrategia soilak erabiliz.
  - Literatura asmoko testu gero eta luzeagoak sortzen ditu, alde aurretik egindako plangintza bati jarraituz, gogoeta eginez, ereduak aztertuz, eta irakurketetan ikasitakoa erabiliz.
8. Atzerriko hizkuntzan eta beste hizkuntzetan eskuratutako ezaguerak eta estrategiak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz, ulermen-arazoak konpontzeko ez ezik testuak idazteko eta berrikusteko, lagunduta.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Hizkuntza-alderdiei buruz eta testu-tipologiari buruz beste hizkuntzetan ikasitakoa erabiltzen du atzerriko hizkuntzaren ulermena eta idazmena hobetzeko.
  - Gai akademikoei eta egunerokoei buruzko lexikoa identifikatu eta erabiltzen du.
  - Hainbat komunikazio-egoeratako esamoldeak erabiltzen ditu: kortesia, akordioa, eskaera, betebeharra, posibilitatea, asmoa...

- Ahozko nahiz idatzizko bere lanei zuzentasuna, koherentzia eta kohesioa emate aldera, aurrez landutako hizkuntza-elementuak egoki erabiltzen ditu: ortografia- eta puntuazio-arauak, lokailuak, deiktikoak, denbora, modua, aspektua, kantitatea...
  - Dakizkien hizkuntzetako kategoria gramatikalak, esamoldeak eta hitzak konparatzen ditu haien artean.
  - Emandako eredu batzuen antzeko ahoskera, erritmoa, intonazioa eta azentuazioa erabiltzen du, modu argi eta ulergarrian.
  - Idazlan bat egiteko orduan, zalantzak argitzeko tresnak erabiltzen ditu: hiztegia, zuzentzaile ortografikoa...
  - Hizkuntzaren plano bateko eta besteko akatsak identifikatu eta zuzentzen ditu, modu sistematikoan, norberaren eta inoren testuetan.
  - Bere erreperiarioko hizkuntzen arteko transferentzia negatiborik ohikoenak identifikatu eta zuzentzen ditu.
  - Inoren ekarpenak balioetsi, eta kontuan hartzen ditu.
  - Norberaren lan pertsonalaz arduratu, eta antolatu egiten du.
  - Norberaren aurrerapenak balioetsi, eta hobeto ikasten laguntzen dioten baliabideak eta estrategiak identifikatzen ditu.
9. Atzerriko hizkuntza erabiltzea hizkuntza nahiz kultura desberdineko pertsonen arteko komunikazio- eta ulermen-bidetzat, bai eta ikaskuntza-baliabidetzat ere.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Atzerriko hizkuntzako komunikazio-trukeetan parte hartzen du, modu aktiboan eta errespetuz.
  - Egoki erabiltzen ditu gizarte-harremanetako arau nagusiak: kortesia-arauak, erregistroa, hitzik gabeko hizkuntza...
  - Atzerriko hizkuntza erabiltzen du harreman pertsonalak finkatzeko eta proiektutan laguntzeko, ahozko nahiz idatzizko harremanetan teknologia berriak erabiliz.
  - Atzerriko hizkuntza erabiltzen du ikasteko tresnatzat, eta denetariko informazio-iturriak eskuratzeko bidetzat.
  - Atzerriko hizkuntza ikasi, eta hartan komunikatzeko interesa dauka.
  - Jatorri eta kultura desberdineko pertsonekin komunikatzeko orduan, eleaniztun izatearen garrantziaz ohartzen da.
  - Inguruko eleaniztasunaz ohartu, eta modu positiboan balioesten du.
  - Estereotipo baztertzailerik saihesten du.
  - Ikasgelan eta kanpoan sortutako ikaskuntza-aukerez baliatzeko interesa dauka.
10. Beste kultura batzuetako elementu sozial, linguistiko nahiz kulturalak identifikatu, errespetatu eta ezagutzeko interesa izatea, eta bere kulturarekin erlazionatzea.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Inguruko hizkuntzen eta atzerriko hizkuntzaren arteko maileguak ezagutzen ditu.
  - Atzerriko hizkuntza egiten den testuinguru soziokultural eta geografikoaren ezaugarri batzuk ezagutzen ditu.

- Atzerriko hizkuntzak munduan duen egoerari buruzko datu orokor batzuk aipatzen ditu (herri-hizkuntza edo lingua franca).
- Norberaren kulturakoak bezalakoak ez diren balioen nahiz ohituren aurrean interesa eta errespetua dauka.
- Inguruko eleaniztasunaren nahiz kultura-aniztasunaren aurrean interesa eta jarrera ona dauka.



**DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZAKO 4. MAILA**

1. Ahozko testu ez oso luzeak ulertzea eta interpretatzea, testuinguruan jarriak eta ongi egituratuak, hainbat generotakoak eta hainbat euskarritan, argi eta astiro edo ez oso bizkor ahoskatuak, ikasleen esperientziatik hurbil dauden eguneroko gaietako buruzkoak, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak, zentzu orokorra eta ideia nagusiak jasoz, eta proposatutako lanerako informazioa hautatuz, betiere baldintza akustikoei mezua distorsionatzen ez badute eta esandakoa berriro entzun badaiteke.
  - Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Ahozko testuen ohiko generoak identifikatzen ditu.
  - Testuaren ideia orokorra ulertu, eta bere hitzez adierazten du.
  - Gaia eta igorlearen asmoa ondorioztatu, eta testuko komunikazio-funtzio nagusia/nagusiak bereizten du/ditu.
  - Ideia nagusi batzuk eta informazio garrantzitsua identifikatzen ditu, euskarri bisual eta idatziaren laguntzaz.
  - Entzungaiari buruzko informazio zehatza eta garrantzitsua erazten du.
  - Ganoraz erabiltzen ditu informazioa erregistratzeko baliabideak: fitxak, eskemak, taulak, informazio-hutsuneak, kontzeptu-mapak...
  - Hipotesiak formulatu eta ondorioak ateratzen ditu, hizkuntzako eta hizkuntzaz gaineko elementu esanguratsuak erabiliz, bai eta gaiaz edo egoeraz lehendik dakiena ere.
  - Eguneroko egoerei eta gai orokorrei buruzko edo norberaren intereseko ahozko lexiko arrunta eta zenbait esamolde ezagutzen ditu, baldin eta testuinguruak eta ikusitakoak ulermena errazten badute, eta testuingurutik edo kotestutik ondorioztatzen du hitz eta esamolde bakanago edo zehatzagoen zentzua.
  - Ahozko testuak ulertzeko orduan agertzen diren zalantzak argitzeko estrategia egokiak erabiltzen ditu.
  - Modu aktiboan eta errespetuz entzun, eta galdera egokiak egiten ditu.
2. Ahozko testu laburrak edo ez oso luzeak eta hizkuntza soilekoak sortzea, ezarritako irizpideei jarraituz, eguneroko gaietako buruzkoak, interes pertsonalekoak eta akademikoak, hainbat euskarritan, hainbat helbururekin, egitura logikoarekin eta ahoskera egokiz, hitzezko eta hitzik gabeko baliabideak erabiliz.
  - Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Gai ezagunetako buruzko ahozko testu argiak eta ongi egituratuak sortzen ditu, aurrez landuak.
  - Ahozko testuaren edukia planifikatzen du, gero eta autonomia handiagoz, komunikazio-egoeraren arabera: hartzailea, testuaren helburua, genero egokia, euskarria...
  - Ohar, eskema, gidoi eta abarren bidez planifikatzen du ahozko testuen edukia.
  - Gero eta autonomia handiagoz bilatu eta hautatzen du informazioa, iturri analogiko, ikus-entzunezko nahiz digitaletan.
  - Modu logikoan antolatzen du informazioa eta egituratzen du testua, komunikazio asmoaren arabera eta testu-antolatzaile egokienak erabiliz.
  - Zailtasunak eta eskura dauden baliabideak neurtu ondoren, zeregina edo mezua egokitzen du.

- Ikus-entzunezkoak eta IKTak erabiltzen ditu bere ahozko lanetan, ganoraz.
  - Gai orokorrei eta akademikoei buruzko edo ohiko egitura sintaktikoak, esamoldeak eta lexikoa erabiltzen ditu, ganoraz komunikatzeko.
  - Komunikazioa bermatzeko bezain zuzen, arin eta ahoskera nahiz intonazio ulergarri hitz egiten du (nahiz eta komunikazioa eteten ez duten ahoskera-akatsak egin batzuetan, eta solaskideek eskatu esandakoa errepikatzeko, ezohiko hitzak eta egiturak badira), eta kontuan hartzen ditu egokitasuna, kortesia-arauak, doinua, keinuak eta gorputzaren jarrera.
  - Hizkuntza-gabeziak konpentsatzen ditu hizkuntza-prozeduren bidez (sinonimoak erabiltzea, definitzea edo parafraseatzea), hizkuntzaz gaineko edo testuaz gaineko prozeduren bidez (laguntza eskatzea, deiktikoak erabiltzea, ekintzak egitea, gorputz-hizkuntza egokia erabiltzea...).
  - Ebaluazio- eta zuzenketa-estrategiak erabiltzen ditu norberaren eta inoren ahozko lanak hobetzeko.
3. Eguneroko egoera interaktiboetan parte hartzea, komunikazio-trukearen arauak errespetatuz.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Modu espontaneoan parte hartu, bere ikuspuntu bat aurkeztu, gehiago edo gutxiago argudiatuz, eta ideiak nahiz informazioa trukatzeko.
  - Gai orokorrei edo akademikoei buruzko harreman planifikatuetan parte hartzen du, modu gutxi-asko autonomoan, beharrezko informazioa trukatzeko, eta bere ekintzak, iritziak eta planak arrazoitu eta azaltzen ditu, labur.
  - Taldeko elkarrizketetan parte hartzen du, gero eta autonomia handiagoz eta eztabaida nahiz negoziazioa erabiliz, bere burua espresatzeko, taldea eta zeregina kudeatzeko, iritziak kontrastatzeko eta erabakiak hartzeko.
  - Komunikazio-estrategiak erabiltzen ditu, gero eta autonomia handiagoz, norberaren ulermena erregulatzeko, norberaren diskurtsoa ulergarriago egiteko, eta komunikazio-etenaldiak gainditzeko.
  - Hizketako txanda eta kortesia-arauak errespetatzen ditu.
  - Arretaz entzun eta solaskidearen hitzetara egokitzen du bere jarduna, galderak eginez eta erantzunez, eta iruzkin egokiak eginez.
  - Lexiko eta esamolde egokiak erabiltzen ditu, komunikazio-truke laburretan moldatu ahal izateko adina.
  - Komunikazioa bermatzeko bezain argi eta arin espresatzen da.
  - Ulertzen saiatzen da, bai eta bere burua ulertzerantz ematen ere.
  - Estereotipo baztertzailerik saihesten du.
4. Modu kritikoan ulertzea eta interpretatzea idatzizko testuak, gero eta luzeagoak eta lexiko nahiz egitura aberatsekoak, aurrez landutako generoetakoak, hainbat euskarritan, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak, eta zentzu orokorrari, ideia nagusiei eta bigarren mailako ideiei igartzea.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Bere mailaren arabera luze duten testuak irakurtzen ditu, gero eta autonomia handiagoz, hainbat euskarritan eta hainbat helbururekin.
  - Testuaren generoa ondorioztatzen du.

- Igorlearen asmoaz ohartzen da idatzizko testuen elementu esplizitu eta implizituengatik, eta testuko komunikazio-funtzio nagusia/nagusiak bereizten du/ditu.
  - Gai nagusia identifikatu, zentzu orokorrari igarri, eta ideia nagusiak eta bigarren mailakoak bereizten ditu.
  - Denetariko antolatzaile grafikoak erabiltzen ditu ideiak antolatzeko, bai eta informazioaren erlazioa eta hierarkia erakusteko ere.
  - Ondorioak ateratzeko eta hipotesiak formulatzeko erabiltzen ditu testuinguruko irudiak (ikonoak, ortotipografia...), hizkuntza-elementu esanguratsuak eta gaiaz edo egoeraz lehendik dakiena, eta egiaztatu egiten ditu.
  - Eguneroko gaiei buruzko, gai orokorreari buruzko edo intereseko gaiei buruzko lexikoa eta esamolde arruntak ezagutzen ditu, eta testuingurutik eta kotestutik ondorioztatzen du hitz eta esamolde bakanago edo zehatzagoen zentzua, euskarri bisualaren laguntzaz.
  - Norberaren ulermen-arazoak identifikatu, eta haiek konpontzeko eta hipotesiak berresteko estrategiak erabiltzen ditu: hitz eta esamolde ezezagunen esanahia ondorioztatzea, eta paperean nahiz digitalean dauden kontsulta-iturriak erabiltzea.
  - Informazioa eta iritzia bereizten ditu.
  - Informazioaren balioa eta sinesgarritasuna aztertzen du, lagunduta, lehendik dakienean oinarrituta.
  - Beste hizkuntzei buruz dakiena erabiltzen du ulermena hobetzeko.
  - Iritzia eman eta justifikatu egiten du, lehendik dakiena eta testuko informazioa erabiliz.
  - Gizarte-, arraza-, sexu- edo kultura-bazterketa adierazten duten irudiak nahiz edukiak identifikatu, eta ez erabiltzen saiatzen da.
5. Garrantzizko informazio espezifikoak aurkitzea eta hautatzea, irakurgaiaren helburua zein den kontuan hartuta.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Badaki zein den irakurketaren helburua, eta haren araberrako estrategiak erabiltzen ditu.
  - Informazio-iturri analogiko nahiz digitalik egokienak erabiltzen ditu, gero eta autonomia handiagoz, irakurgaiaren helburua zein den kontuan hartuta.
  - Hizkuntzako eta hizkuntzaz gaineko elementuak erabiltzen ditu, gero eta autonomia handiagoz, informazioa aurkitzeko: irudiak, tipografia...
  - Irakurgaiaren araberrako informazioa hautatu, eta emandako baliabideak erabiliz jasotzen du: taulak, galdera-sortak, antolatzaile grafikoak...
6. Idatzizko testuak sortzea, alde zuzenetik egindako plangintza bati jarraituz eta modu gutxi-asko autonomoan, gero eta luzeagoak eta lexiko nahiz egitura aberatsekoak, hainbat generotakoak, pertsona arteko harremanen, hedabideen eta ikaskuntzaren arlokoak, egokitasun, koherentzia, kohesio eta zuzentasun txukun batez.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Idatzizko testuak sortzen ditu, gero eta autonomia handiagoz, paperean nahiz digitalean.
  - Bere idazlanak egokitu egiten ditu komunikazio-egoeraren ezaugarri nagusietara: hartzailea, testuaren helburua, euskarria, generoa...
  - Testua planifikatu, idatzi eta berrikusten du, modu sistematikoan.

- Helburuaren araberako informazioa bilatu, hautatu eta prozesatzen du, gero eta autonomia handiagoz eta hainbat iturritan.
  - Aurrez landutako generoen ezaugarri nagusiak aplikatzen ditu, gero eta autonomia handiagoz.
  - Zailtasunak eta eskura dauden baliabideak neurtu ondoren, zeregina edo mezua egokitzen du.
  - Ortografia, puntuazioa, sintaxia, esamoldeak eta lexikoa egoki erabiltzen ditu.
  - Hizkuntza-elementurik ohikoenak erabiltzen ditu, ganoraz, ideien barne-kohesiorako: erreferentzia mantentzea, lokailuak eta puntuazio-markak.
  - Norberaren eta inoren testuak berrikusteko nahiz hobetzeko autoebaluazio- eta koebaluazio-estrategiak erabiltzen ditu, gero eta autonomia handiagoz.
  - IKTak erabiltzen ditu informazioa bilatu, idazlanak egin, informazioa zabaldu, komunikatu eta lankidetzan jarduteko.
  - Testuak argi, garbi eta txukun aurkezten ditu.
  - Esamolde eta irudi baztertzaila oro saihesten du bere idazlanetan.
7. Literatura gozamen- eta ikaskuntza-iturritzat hartzea, kulturara hurbiltzeko bidetzat, eta norberaren hizkuntza-ondarea nahiz mundu pertsonala aberasteko zubitzat.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Ahozko, idatzizko edo ikus-entzunezko testu moldatuak irakurri edo entzuten ditu, hainbat generotakoak, eta haiek hautatzeko irizpide pertsonalak adierazten ditu.
  - Liburutegia, mediateka eta Internet erabiltzen ditu.
  - Testuari buruzko bere iritzia ematen du, ahoz nahiz idatziz, modu soilean, hainbat euskarri erabiliz.
  - Literatura-testuari buruzko gogoeta partekatu eta lagunduetan parte hartzen du, sentipenak, pentsamenduak eta balio kolektiboak transmititzeko.
  - Parte-hartze aktiboa du testuak dramatizatzen, birsortzen eta erreztatzen, erritmoa, ahoskera nahiz intonazioa zainduz, eta eszenaratzeko estrategia soilak erabiliz.
  - Literatura asmoko testu gero eta luzeagoak sortzen ditu, alde aurretik egindako plangintza bati jarraituz, gogoeta eginez, ereduak aztertuz, eta irakurketetan ikasitakoa erabiliz.
8. Atzerriko hizkuntzan eta beste hizkuntzetan eskuratutako ezaguerak eta estrategiak erabiltzea, gero eta autonomia handiagoz, ulermen-arazoak konpontzeko ez ezik testuak idazteko eta berrikusteko, lagunduta.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Hizkuntza-alderdiei buruz eta testu-tipologiari buruz beste hizkuntzetan ikasitakoa erabiltzen du atzerriko hizkuntzaren ulermena eta idazmena hobetzeko.
  - Gai akademikoei eta egunerokoei buruzko lexikoa identifikatu eta erabiltzen du.
  - Hainbat komunikazio-egoeratako esamoldeak erabiltzen ditu: kortesia, akordioa, eskaera, betebeharra, baldintza, posibilitatea eta probabilitatea.
  - Ahozko nahiz idatzizko bere lanei zuzentasuna, koherentzia eta kohesioa emate aldera, aurrez landutako hizkuntza-elementuak egoki erabiltzen ditu: ortografia- eta puntuazio-arauak, lokailuak, deiktikoak, denbora, modua, aspektua, kantitatea.

- Dakizkien hizkuntzetako kategoria gramatikalak, esamoldeak eta hitzak konparatzen ditu haien artean.
  - Emandako eredu batzuen antzeko ahoskera, erritmoa, intonazioa eta azentuazioa erabiltzen du, modu argi eta ulergarrian.
  - Idazlan bat egiteko orduan, zalantzak argitzeko tresnak erabiltzen ditu: hiztegia, zuzentzaile ortografikoa...
  - Hizkuntzaren plano bateko eta besteko akatsak identifikatu eta zuzentzen ditu, modu sistematikoan, norberaren eta inoren testuetan.
  - Bere errepertorioko hizkuntzen arteko transferentzia negatiborik ohikoenak identifikatu eta zuzentzen ditu.
  - Inoren ekarpenak balioetsi, eta kontuan hartzen ditu.
  - Norberaren lan pertsonalaz arduratu, eta antolatu egiten du.
  - Norberaren aurrerapenak balioetsi, eta hobeto ikasten laguntzen dioten baliabideak eta estrategiak identifikatzen ditu.
9. Atzerriko hizkuntza erabiltzea hizkuntza nahiz kultura desberdineko pertsonen arteko komunikazio- eta ulermen-bidetzat, bai eta ikaskuntza-baliabidetzat ere.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Atzerriko hizkuntzako komunikazio-trukeetan parte hartzen du, modu aktiboan eta errespetuz.
  - Egoki erabiltzen ditu gizarte-harremanetako arau nagusiak: kortesia-arauak, erregistroa, hitzik gabeko hizkuntza...
  - Atzerriko hizkuntza erabiltzen du harreman pertsonalak finkatzeko eta proiektutan laguntzeko, ahozko nahiz idatzizko harremanetan teknologia berriak erabiliz.
  - Atzerriko hizkuntza erabiltzen du ikasteko tresnatzat, eta denetariko informazio-iturriak eskuratzeko bidetzat.
  - Atzerriko hizkuntza ikasi, eta hartan komunikatzeko interesa dauka.
  - Jatorri eta kultura desberdineko pertsonekin komunikatzeko orduan, eleaniztun izatearen garrantziaz ohartzen da.
  - Inguruko eleaniztasunaz ohartu, eta modu positiboan balioesten du.
  - Estereotipo baztertzailerik saihesten du.
  - Ikasgelan eta kanpoan sortutako ikaskuntza-aukerez baliatzeko interesa dauka.
10. Beste kultura batzuetako elementu sozial, linguistiko nahiz kulturalak identifikatu, errespetatu eta ezagutzeko interesa izatea, eta bere kulturarekin erlazionatzea.
- Ikaskuntzaren helburuak eta ebaluazio-irizpideak ezagutzen ditu.
  - Inguruko hizkuntzen eta atzerriko hizkuntzaren arteko maileguak ezagutzen ditu.
  - Atzerriko hizkuntza egiten den testuinguru soziokultural eta geografikoaren ezaugarri batzuk ezagutzen ditu.
  - Atzerriko hizkuntzak munduan duen egoerari buruzko datu orokor batzuk aipatzen ditu (herri-hizkuntza edo lingua franca).

- Norberaren kulturakoak bezalakoak ez diren balioen nahiz ohituren aurrean interesa eta errespetua dauka.
- Inguruko eleaniztasunaren nahiz kultura-aniztasunaren aurrean interesa eta jarrera ona dauka.